45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 107 Կ. ՊՈԼԻՍ ՕԳՈՍՏՈՍ 24/6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1901 23 ՁԷՄԱԶԻԻԼ ԷՎՎԷԼ 1319—24 ՕԳՈՍՏՈՍ 1317 ՈՒՐԲԱԹ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՊՈՒՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաssէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوهانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائره مخصوصه

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԳՆԵԼ ԵՒ ԾԱԽԵԼ

Թէ ինչո՞ւ համար նոյն ապրանքը նոյն քաղաքին վաճառականները միաժամանակ՝ մին սուղ իսկ միւսը նշանակելի տարբերութեամբ աժան կը ծախէ՝ այն ալ առանց իրարու հետ հակառակ ոգիով մը մրցելու. սա քանի մը պատճառներու կրնանք վերբերել։ Հոս ինչ որ իբր պատճառ աժան կարենալ ծախելուն համար ցոյց կուտանք, միաժամանակ ցոյց տուած կ'ըլլանք նաեւ սուղ ծախելուն պատճառները։

1. Երբ ուղղակի գործարանատէրէն կանխիկ դրամով կը գնէ, որով ո՛չ միայն տոկոս չի վճարեր, այլ և կարեւոր զեղչ մըն ալ ընել տալ կը յաջողի։

2. Ապրանքն ա՛ն ատեն կը գնէ և կը մթերէ, երբ հրապարակը թոյլ է և նուազ խնդրանք կայ։

3. Երբ սակաւապետ է, այսինքն իր ծախքերուն մէջ չափաւորութիւն կը պահէ, երբէ՛ք շռայլութիւն, հետեւաբար պէտքէն աւելի չի ծախսեր։ Ամէն բան խիստ հաշուի կ'ենթարկէ, ոտքով կրցածը ձիւղ մը ձիւերու կամ 4 անիւներու չի յանձներ։

4. Գործունեայ է, սպառելով շահիլ կը յուսայ, քիչ բայց միշտ։ Առատուն կանուխ կ'երթայ շուկայ և իրիկունն ալ ատենին կը մտնի։

5. Կենցաղագէտ է, քիչ շահով, աժան կը ծախէ յաճախորդը սիրաշահելու համար, վասն զի վստահ է թէ ապրանքի այդ աժան վաճառումը ուրիշ յաճախորդներ ալ պիտի քաշէ իրենն։

6. Խաղամոլ չէ, ոչ ալ գինեմոլ։ Ընտանեսէր է և ժուժկալ։

7. Վաճառատունը թէև կոկիկ և ապահովչ բայց միւսներուն չափ հոյակապ և զարդարուն չէ. հետեւաբար վարձքը աժան է։

8. Ընթերցասէր և հետատես է, հետաքրքիր է և կը փափաղի գիտնալ թէ ինչ կ'անցնի կը դառնայ իր շուրջը և աշխարհի մէջ, թէ այդ ապրանքը աշխարհիս միւս մասերուն մէջ կամ իր արտադրութեան կեդրոնավայրը, գիները ինչ ատիճաններու վրայ են, թէ բերքը առա՞տ է և խնդրանքը նուա՞զ և ըստ այմմ կ'ուղղէ իր առեւտրական նաւուն զեկը, կը բարձրացնէ, կամ առանց անտնալու որ սուղկեկ գնով մը ծախէ, դեռ ապրանքին գինը վար չիջած, չաժնցած, իմաստութեամբ գործելով իսկոյն քիչ մը աւելի աժան գնով կը ծախէ։ Պէտք է գիտնալ նաեւ թէ կան ապրանքներ ալ՝ ինչպէս են տպածներուն և կերպասներուն մեծ մասը, որոնք մասնաւոր եղանակի մը համար են միայն և որոնց համար յատկացուած դրամագլուխը պիտի սպասէ մինչեւ յաջորդ տարուան նոյն եղանակը և կամ գուցէ քանի մը տարիներ աւելի, քանի որ ճաշակներն ու ֆոշոները օր ըստ օրէ և ամսէ ամիս կը փոխուին, հապա՝ գունաթափութիւնն ու ցեղոտութիւնը։ Այս կարգէն են նաեւ մեծաւ մասամբ պատրաստ հագուստները, կօշիկները, զարդարանքներ, գլխարկները, ինչպէս նաեւ արմատիներուն մեծ մասը, ցորեն, գարի, գեռնիսնոր, սոխ, սխտոր, բանջարեղէններն ու մրգեղէնները, խաղող, սեխ, ձմերուկ, տանձ, կեռաս, սալոր, սերկեւիլ և ուրիշ հազարումէկ տեսակ ապրանքներ՝ որոնց ամէնուն ալ թուումն մասանց ընելը չեն ներեր օգտաշատ կրկնօրինութիւնը «Մանզումէ»ի սուղ էջերը։

Միւս կողմէ վաճառականներն ալ կը գանգատին ըսելով թէ յաճախորդներէն շատեր համեստ չեն, վասն զի շատ հեղ կը պատահի որ երբ իրենց ուզած ապրանքը ցոյց կու տան չափաւոր գնով մը, յաճախորդը տակաւին կը ջանայ որ եթէ կարելի է առաջարկած գնոյդ 3/4ովն առնէ, ինչ որ անկարելի է, ուստի կը պարտաւորին (կ'ըսեն վաճառականները) ցոյց տալ իրեն անոր նման բայց աւելի վար տեսակ ապրանք մը, որ ճիշդ իր տուած գնոյն արժէքին կը համապատասխանէ, ու կը համոզեն զինք թէ 2 տեսակ ապրանքներն ալ էապէս նոյն են և թէ գիներու այս տարբերութիւնը երկու ապրանքներուն միջեւ գտնուած շատ անկարեւոր տարբերութեան մը համար է։ Եւ յաճախորդը կը գնէ զայն կարծելով թէ մեծ սակարկութիւն մը ըրած եղաւ. և երբ վերջէն կ'իմանայ թէ գնած ապրանքը շատ վարնոց է եղեր և խաբուեր է, այն ատեն կը սկսի գանգատիլ։ Հիմա, դուք ըսէք, միթէ մեր այս ըրածը խաբէութիւն է։ Եթէ խաբուեցաւ, յանցանքը որո՞ւնն է, իրե՞ն թէ մերը։ Տարակոյս չկայ որ ի՛րն է։ Եւ այս իսկ է պատճառը. յաճախորդն ինքն ի՛նքն է որ կը պարտաւորէ մեզ ապրանքի արժէքին 4—5 անգամը պահանջել, որպէս զի սակարկութեամբ տակաւ (եթէ ճարպիկ է) իր գինը, արժէքը դանէ և թէ քանի որ յաճախորդը դիս խաբել, աժան գտնել կը ջանայ, ե՞ս ինչու զինք չիսաբեմ։ Մեզ որ՝ անի միշտ չի գներ, և թէ քիչ անգամ ինծմէ ապրանք կը գնէ, հետեւաբար, ասանկներէն պէտք է դրամ կորզել, կրկնապատիկ գին ու չահ պահանջել։

Մեր պարտականը Դ-ի՛ն ընդունինք թէ կը գտնուին մարդիկ՝ յաճախորդներ, որոնց ինչ կերպով ալ խոստովանիս, երդում ընես, ի՛նչ ալ ըսես թէ քուն գինը աս է, թէ չատ համեստ չահ մըն է որ կը պահանջես, անոնք տակաւին իրենց թմբուկը կը զարնեն, (իրենց մտադրած գինը կ'առաջարկեն անխղճօրեն, կամ անամօթաբար կը ջանան առանց չահու, և եթէ կարելի է, քուն գինէն ալ վար առնել։ Բարեբաղդաբար ասոնք թուով չատ քիչ մաս մը կը կազմեն։ Սակայն, ինչ ըսենք հապա այն յաճախորդներուն՝ որոնք երբ տակարկութիւն մը կ'ընեն, քուն գնոյն կէսը կ'առաջարկեն ո՛չ թէ վաճառականը իր օրինաւոր չահէն զրկելու խաբելու, ո՛չ, այլ՝ որովհետեւ խեղճերը չեն գիտեր՝ թէ ինչ է քուն գինը և ինչ՝ քուն չահը, և որովհետեւ ուրիշ ատեն մը խաբուած են, (իրենց գնած ապրանքը թէ՝ սուղ էր և թէ՝ գէ՛շ տեսակէն), հետեւաբար, այս յաճախորդներն ալ իրենց վստահութիւնը վերցուցին ձեր վրայէն և տարուեցան յաջորդաբար երկար բարակ սակարկութեան մտնել, զիրար համոզելու, հաւնեցնելու հազարումէկ տեսակ անհարկի և անտեղի խօսքեր ընել, ի՛նչ որ երկու կողմանէ ալ թէ՝ ժամանակի կորուստ և թէ՝ գլխու ցաւ կը պատճառէ։ Մնաց որ, ձեր նեղչեցած անվստահութեան և ուրիշ շատերուն ալ նպատակաւոր և անհարկի կոչտ ու տգեղ վարմունքին պատճառաւ՝ այս օր շատ մը պարկեշտ, ուղղամիտ և լուսամիտ անձեր այնքան կը վախնան ձեզի հետ սակարկութեան բռնուելէ, որ աւելի լաւ սեպած են իրենց գնումները ուրիշի մը, աղգականի, բարեկամի կամ ծառայի միջոցաւ ընել։ Եւ յետոյ, երբ յաճախորդ մը առանց սակարկութեան գնում մը ընել կ'ուզէ, դուք չէ՞ք որ ան՝ «փոտած հաւ մը» ընելով ձեր ճաբ-ը՝ ապրանքները անխղճաբար կը քշէք ձեր զոհին, յաճախորդին վրայ, ասո՞ր ինչ ըսենք. ինչ անուն տանք։ Ասի խաբէութիւն չէ՝ հապա ինչ է։ Եթէ այս օր կը տեսնէք որ ձեր յաճախորդները ձեր վրայէն վստահութիւնը վերցուցած են և իրենց երկար բարակ սակարկութիւններով թէ՝ ձեր ժամանակը կը գողնան և թէ ձեր գլուխը կը ցաւցնեն, ընա՛ւ գանգատելու պատճառ չունիք, որովհետեւ դուք էք այդպէս վարժեցնողը. վասն զի ամէնէն անուս և ռամիկ յաճախորդն իսկ կը պաշտէ ուղղամիտ վաճառականը, և որ աւելին է, եթէ երբէք այսպիսի վստահելի ուղղամիտ և բարեկիրթ վաճառական մը անառական ձախող վիճակի մը ենթարկուի, տակաւին իր յաճախորդները չպիտի դլանան իրենց ձեռնտուութիւնը դանի վերականգնելու համար։ Ուստի, յաճախորդներուն համար խաբէութենէ և դժուարութենէ խոյս տալու լաւագոյն միջոցն է միշտ և բոլորովին փոքրիկ խանութներէ կամ փոքրաքանակ վաճառականներէ չգնել, ընտրել պարկեշտ, ուղղամիտ և պատուոյ նախանձախնդիր վաճառականներ, և միշտ առաջնութիւնը անոնց տալ։ Երկու կողմանէ ալ, թէ՛ գնողին և թէ՛ վաճառողին շատ լաւ և օգտակար բան մը կ'ըլլայ, եթէ նախապէս հաստատողութեան մը գան ապրանքին բուն գնոյ վրայ հարիւրին սաչափ շահ տալու և առնելու համար։ Եւ որովհետեւ ամէն տեղւոյ և ամէն յաճախորդի դառ գառ և առանձինն գին որոշել, հասկցողութեան գալ դժուար է, թէ՛ վաճառականին իրեն և թէ՛ յաճախորդին դիւրութեան համար ամէնէն ապահով և լաւագոյն կերպն է վերջին գնոյ դրութիւնը, ոչ փարա մը աւելի և ոչ փարա մը պակաս, յաճախորդը աղքատ ըլլայ թէ հարուստ, ազգական թէ բարեկամ, գեղեցիկ թէ տգեղ, հակակիր թէ համակիր, մեծ թէ փոքր, ծանօթ թէ անծանօթ որ սեռի և ցեղի ալ պատկանի։ Իրա՛ւ է որ ասանք իրենց վաճառատան ճակատը թէև «ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ» «ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ» և այլն աչքի զարնող խոշոր վերտառութիւններ դրած են ոսկեզօծ զարդարուն չրջանակներու մէջ, սակայն դեռ մեր մէջ շատ հաղուագիւտ բան մըն է գտնել վաճառատուն մը՝ որ իր խօսքը պահէ և ճշմարտասիրութեամբ առանց աջ կամ ահեակ խոտորելու յարատեւէ և գործադրէ իր բերանացի թէ գրաւոր վերջին գնոյ յայտարարութիւնը։ Կարծեմ կասկածանաց չի՛նկատուիր, ո՛չ ալ մարգարէական ոգիի կը վերագրուի երբ ըսեմ թէ, եթէ վաճառականները ինքնին վերջապէս չկարենան որոշել դրամագլխի օրինաւոր սահմանը, պատճառ կայ կարծելու որ վերջապէս օր մը կառավարութիւնները պիտի միջամտեն ծախողին և գնողին, այժմ տալու համար չահերու և իրաւունքներու արդար և օրինաւոր բաշխումին, վերջին գինը (պիտակներու (ticket) վրայ նշանակուած) կառավարութիւնները իրե՛նք որոշելով տեղւոյն և պարագային համեմատ մասնագէտներու միջոցաւ, ինչպէս արդէն կարգ մը վաճառքներու համար ըրած է, և ինչպէս որ արդէն մաքսատունց մէջ մաքսատուրքերու գանձումին համար գիները կ'որոշուին։ Գ.

ՄԱՐԱԾ ԴԷՄՔԵՐ

Այցելած էք երբէք Ազգ. Հիւանդանոցը, մանաւանդ ծերանոցը պառաւներու, այն յարկը՝ որ առաջին ակնարկիդ հոգիէդ ոսկորներդ և ոսկորներէդ հոգիդ ուժգին սարսռուով մը կը ցնցէ զեզ, ի սեւ այն դիմն զբլուխներուն և տարիներու հոլովման տակ խորշոմացած դէմքերու, որոնք սակայն դառնանոյշ ժպիտի մը տակ կ'ուզեն սքօղել քնկի ամէն բան։

Մտքիս առջև կը պարզուին հիմայ դէմքերն անոնցմէ իւրաքանչիւրին, և սիրտս կ'առլցուի զառն յուշերով երբ կը խորհիմ թէ անոնք ալ իմ տարիքս ունեցած ատեն ինծի պէս էին արձակ ու անվիշտ, թէ անոնցմէ ամէն մէկը իր տունը ունէր... և կը բաղդատեմ կեանքի այդ ղրկեալները իրենց տարեկից ուրիշ ծերակիներու հետ, իրենց թոռներով և հարսերով շրջապատուած՝ որոնք նահապետական նախանձելի կեանքի մը մանրանկարը կը կը յօրինեն. ինչո՞ւ այս անհերդաշնակութիւնը կեանքին... օ՜, Աստուած իմ, ամենէն խղճալի վայրն է հոս՝ ուր կ'արժէ աչքերնիս դարձնել, անոնցմէ ամէն մէկը մեր մահիկը կամ մայրն է, դողդոջուն ձայնով, ու ինչ պիտի ըլլար նաեւ անոնց վիճակը երբ անձնուէր հոգաբարձութիւն մըն ալ ամէն ջանք ի գործ չի դներ զանոնք խնամելու բարի և գովելի նպատակով մը, խնամք չէ որ կը պակսի իրենց՝ ամենեւին, այլ ինչ որ արդարաւէրն է՝ վայրկեան մը խորհիլն է թէ իրենց կեանքին վերջալոյսն մօտցած՝ ընկերական կեանքի զոհերն են անոնք, զորոնք ամէն յիշեցուս սիրաքս կ'ելլէ։

Հապա՞ ինչ պիտի ըսէք, երբ անոնց մէջէն մէկուն տանիմ զեզ մտովի և ըսեմ թէ չքեղ ու շողշողուն անցեալի մը փոշիները կը թափին վրայէն Զգուա՛ ու նիշար, փարթէս իր խոներուն տակ ընկճուած կանուխէն, ներկայէն հետքէն, ապառնիին հետ մուռջ, ու անցեալին հետ հաշտ կերպարանք մը ուներ ան։

Ձեռ կրնար հակառակ իր քաշուած ճգնաւորի կեանքին և անշուք դիրքին՝ չես կրնար պատկառանքի խորունկ զգացումը չունենալով մօտիկ իրեն։ Ան չատ չի խօսիր, խորհրդաւորութեամբ մը մերթ հաւանութիւն կուտայ բարձրերուդ եթէ սակայն կարեւոր ու օգտակար բաներ են։ Եթէ քիչ չատ հոգեբանութիւն ունիս, կրնաս թափանցել դիւրաւ իր հոգւոյն խորքերուն մէջ, և կը կարդաս իր նը-

)(6)(

ՋԱՄԲՈՐԴԻ ԽՈՀԵՐ

Դ.

ՊԷԼԿՐԱՅԻՆ ՊՈՒԼԻՍ

Շատ մը գիւղերու, աւաններու մէջէն Նիշն ալ եկաւ անցաւ անշմար հակառակ իր գեղեցիկ կայարանին, ու հասանք, առաւօտուն կանուխ, հոն՝ ուր Սերպիան ալ պիտի ձգէինք վերջնապէս։ Զարիպլորդն էր այն, փոքր գիւղաքաղաք մը՝ ինքնին անուշն՝ բայց կարեւորութիւն ստացած Սերպ և Պուլկար երկիրներուն իբրեւ սահմանագլուխ ծառայելու իր դերովը։ Ամէն բան փոխուեցաւ մէկէն, ամէն բան Պուլկար եղաւ յանկարծ, պաշտօնեաները, գործաւորները, վարիչները, պահապանները, ու Սերպերը հեռացան անդառնալիօրէն։ Երկիրն ալ կարծես Պուլկար եղաւ։

Լեռներու, լեռնադաշտերու մէջէն արագ արագ իջնելով անդադար դէպ ի հարաւ-արեւելք, չոր ու խոպան անջրդի տեղերու մէջէն, բունցինք վերջապէս Սոֆիան, ուր հազիւ քառորդ մը դադար ունենալուս պատճառաւ անկարելի էր մեզ տեսնել զայն, որուն կը փափաքէինք սակայն և որ, հետեւաբար, ցաւ մը եղաւ մեզի։

Մեկնեցանք ու պատուհանէն ներս քաշուելուս տեսայ որ մեր ընկերներէն մին տարբեր երեւոյթ մը առած, որոշ ցոյց կուտար թէ տարբեր երազներով որորուիլ սկսած էր ալ հիմա, դէմքը կը գունատէր ու կը գունաւորուէր անդադար։ Ալ հինգ ժամէն, հինգ ժամէն միայն անիկա իր ծնողացը դիրկը պիտի ըլլար արդէն։ Ու կը նստէր ու կ'ելլէր ու կը քալէր անդադար անհանդիստ, կամ կանգ կ'առնուր պատուհանին առջեւ անշարժ, աչքը սեւեռած հեռուն դաշտերուն մէջ այն կողմը ուր իր քաղաքը տեսնել կ'երեւակայէր կարծես։

—«Սահ՝ Ֆիլիպէն» գոչեց մէկ մ'ալ յուզուած շեշտով և դէպ ի մեզ դառնալով, ու մատով ցուցնելով հեռուն երկու իրարու մօտ բլուրներ որոնց կողերուն վրայ հոս հոն նետուած տուներ կ'երեւային անորոշ ու տարտամ։ Հետզհետէ կ'աւելնար յուզումը մեր ընկերոջ սրտին, և այդ կը պատկերանար իր դիմագծերուն վրայ, աչքերը կը փայլէին կրակոտ ու ինքը ուրախութեամբ վառուած՝ անվաստակ կը բացատրէր անդադար մեծ խանդով մը ամէն մէկ կողմը քաղքին, որ ալ տակաւ կը մեծնար ու կ'որոշուէր մեր աչքերուն առջեւ աւելի յստակ գծերով ու գոյներով։ Սուլին մը ու կը մտնանք կայարան։ Վարը տիկիններ ու օրիորդներ անհամբեր մէկում մը կը սպասէին, աչքերնին կը պտտցնէին ամբողջ կառախումբին վրայ ու մէկը կը փնտռէին ուշով։ Վար ցատկեցինք ընկերնիս մօտեցաւ՝ այդ խումբին կարմրած ու ալեկոծ և շուտով կարօտի, ուրախութեան ու յուզումի արցունքներով ողողուած համբոյրներու տարափի մը մէջ թաղուած մոռցաւ կարծես վայրկեան մը ամբողջ անցեալն ու ամբողջ ապագան ու ներկային փարած, զզայ թէ կ'ապրէր...։ Մայրն ու քոյրերն էին անոնք՝ դիմաւորելու եկած իրենց մէկ հատիկը, ձգած երկար ատեն հեռուները պատանի տիոց մէջ, տարիներ վերջ երիտասարդ գրկելու համար առոյգ ու կատարեալ։ Մենք ալ յուզուեցանք ու որքա՜ն ուժով են յուզումի պահուն հաստատուած բարեկամութեան կապերը։ Շուտով սիրեցինք զիրար։ Մայրը զմեզ ալ զաւակ անուանեց ու մենք ալ զինքը մայր-մերը որքա՜ն հեռուն էր դեռ-ու մտերիմ իրարու, տաք խօսակցութիւններու մէջ ուղղուեցանք դէպ ի տուն։

Ով որ այցելած է Ֆիլիպէն, գիտէ Հայոց թաղին արգահատելի խեղճութիւնը, հոն, մանաւանդ այդ Բազասէր-Համամի կողմերը, ուր կը գըտնուէր նաեւ մեր դիմած տունը, մեր ընկերոջ բնակարանը, նեղ ու չոր պարտէզի մը մէջ տախտակէ հին չէնք մը նախահայրերէ մնացած ու յոգնած ու տկար դէպ ի մէկ կողմ ծռած։ Եւ սակայն հաճելի էր մեզի, ու նոյն իսկ սիրելի զի մեր ընկերոջն էր այն վերջապէս ու մերը կարծես։

Շաքար

Այս գիշեր թեթեւ անձրեւ մը եկած էր անպատճառ, վասն զի առտուն ամէն կողմ սովորականէն դուրս զովութիւն մը կար մեղմ ու քնքոյշ. փողոցին քարերը ճերմակ ձիւնի պէս, կը փայլէին արեւուն տակ, երբ բարեկամներու ընկերութեամբ ելանք քաղաքը պտտելու։ Նախ ուղեցինք ամբողջ դիրքին վրայ որոշ դաղափար մը առնուլ, որով առաջնորդեցին զմեզ այն բլուրներէն միոյն վրայ զորս երէկ տեսանք վակոնին պատուհանէն։ Ցիր զաւիվերէ մը ելլելով յամրաքայլ, բաւական երկար ընթացքէ մը վերջ հասանք ժայռերու կատրուանքներու վրայ նետուած հոս հոն, ու կանգ առինք։ Ամբողջ Ֆիլիպէ կը պակերաներ մեր առջեւ ու կը տեսնէինք երկու բլուրներուն մէջեւ գտնուած ձորը լի բազմաթիւ տուներով։ Դէպ ի աջ, բլրակ հակառակ կողմը, Հայոց թաղն է կ'ըսէին մեզի և իրաւունք աղքատ, փայտաշէն հայ տուներու չարքին վէջէն կ'որոշէինք հեռուն բայց կապոյտ պատերը հայ եկեղեցւոյն։ Աստին, դէպ ի ձախ, ձորին մէջ հրեաներուն տուներն էին աւելի ճոխօրէն զարդարուած։

Կէս օր էր երբ յոգնած մեր լեռնային այդ պտոյտին տուն վերադարձանք, ճաշէն անմիջապէս վերջ նորէն ելլելու պայմանաւ սակայն։

ՇԱՀՊԱԶ

բակ եղնել (բան մը որմէ բոլոր դեռահասները վարակուած են), հրապարակագիր, օրագրող, բանաստեղծ, գրագէտ և տակաւին չեմ գիտեր ինչեր ըլլալ, ամէն բանէ առաջ կը խորհի մէկը քննադատել որպէս զի... և առանց իր ըրածին գիտակցութիւնը ունենալու կ'ելնէ իրենինէն քսան անգամ բարձր եղող արժանիք մը կոտրել եւ, ու ցաւալին է որ այս տեսակին պատկանողները, ինչպէս ըսի, իրօս չատ են, ոչքդ խիզ ու ձեռքդ երկնցուր՝ անպատճառ հատ մը կը բռնես։

Արժանիքի տէր, կարող ու փորձառու գրիչներն ալ, գրական փախունքներէ սրտերնին խառնուած ու մանաւանդ անտեղի հարուածներէ անհնազանդ վիրաւորուած՝ հրապարակագրութեան վայելքները (?) թողուցած են նորերուն ու իրենք մեկուսացած ճահիճներուն քթին կը խնդան, խնդուք մը՝ որ ամէն բանէ աւելի արդահատանք կը պարունակէ իր մէջ։

Նոր գրողներն ալ առիթէն օգտուած «հիներուն գլխուն քարեր կը տեղան»։ Երանի մեզի որ ինտելիկենտներով ողողուած հրապարակ մը ունինք (՝՝՝)։

Ու մեր ինքնաւասա յաւակնոտ օրագրողները որդիրենցասորագրութիւնը գրուածի մը տակ տեսնելու մարմաջէն վարակուած, կարգ մը բոլորովին անվայել բաներ ալ կ'ընեն, երբեք նկատի չեն առներ կամ չեն զգար թէ արժանապատուութիւն մը վիրաւորելը, նլուծիք-էի դէմ մեղանչելը, լաւ բան մը չէ, մէկ խօսքը անբաժելի վէրք մը կրնայ բանալ ուրիշի մը սրտին մէջ։ օգին մէջ արձակուած նետն անգամ, շատ անգամ մարդու մը կուրծքը կը մնուտ։

Երբ իրենց քիչ մը դպչող կծու բառ մը ըսուի, նոյն իսկ իրաւացի տեղը, ալ տեսնել պէտք է թէ ինչ տեսակ ձափառուքներ մը կ'ընեն, խոր վիշտ զգացած ըլլալնուն համար, ու քնաւ մտքերնուն չեն անցուներ թէ՝ հապա ուրիշներ որքա՞ն կրնան վշանալ, վիրաւորուիլ իրենց խիստ ծանր ու անիրաւ տեղը գործածած, բառերէն կամ ընթացքէն։

Հոս՝ հակաբնական բան մըն ալ կայ կարծեմ, այսինքն՝ նոր գրողները կ'ուզեն որ իրենց ծուռ գնացքին համար, ոչ մէկը վիրաւորէ զիրենք, մինչդեռ իրենք տարեցները դատափետուլուն, հարուածելուն մէջ մեծ հաճոյք մը կը փնտռեն. ու տեղն է անգամ մըն ալ կրկնելու Աւետարանական խրատը թէ մի ընէք ուրիշին ա՛յն բանը, զոր չէք ուզեր որ ուրիշները ընեն ձեզի։

Եւ մտածել թէ ահագին ընթերցող հասարակութիւն մը պիտի օգտուի այդ տեսակ ձափառուքը գրուածներէ, պարզապէս տղայութիւն պիտի ըլլայ։

Բայց արդեօք ի՞նչ լեզուով, ի՞նչ ձայնով պօռալու է հասկցնելու համար թէ մամուլը ժողովուրդին սիրտը խառնելու, մտքը գայթակղեցնելու ու մանաւանդ անոր բարոյականին վնասելու են. համար չէ՞ բնաւ որ գոյութիւն ունեցած է, այլ՝ անիկա կոչուած է մաքրելու, լուսաւորելու մեծ գործին ծառայելու։

Օրագրող մը ամէն բանէ առաջ դիտնալու է թէ իր գրածները հապարատ մարդիկ կը կարդան, որոց մեծամասնութիւնը խորհրդածելու, դատելու, ըմբռնելու, զգալու կարողութիւնը ունի թերեւս իրմէ չատ աւելի չատ, ու ինք իր հրամցուցածը տասն անգամ, քսան անգամ աչքէ անցուցնելէ վերջ մէջտեղ հանելու է նպատակ ունենալով միմիայն իրեն ընթերցող համայնքին օգուտը ու երբէ՛ք փնտռելու չէ անունին փառքը, որ սակայն շարունակ իր եռեւէն պիտի վազէ երբ ինք ստուգիւ յաջողած է իր գրիչը գրական ազնիւ նպատակին համար գործածել։

Բայց երբ ամէն երկու տող մրոտել գիտցող բան մը ըրած ըլլալու համար, պարծենալու համար, իր կարողութենէն չատ վեր գործերու կը ձեռնարկէ և խրատ լսելու բոլորովին անտրամադիր՝ կ'ընէ ինչ որ խելապատակէն կը փրթի և նոյն իսկ խել մը խոշնդոտներու ալ անոստեղծ իր յաւակնոտութիւնը կը չարդնակէ, այն ատեն պարապ տեղը ժողովուրդը՝ ընթերցողը կը վնասէ (անշուշտ միւնոյն ատեն մամուլի միւս աշխատակիցներն ալ կը տուժեն), մե՛զք. հոսհոմներու համար լրջամիտներ կը զրկուինու այդ քանի մը (գուք չատ մը հասկցէք) թերուներուն համար անուններ անշոյտ կը մնան։

Դպրոցները պատասխանատուութեան մեծ բաժին մը ունին իրենց վրայ՝ ինչ որ հազար անգամ կրկնուած ու համը փախած է և ես հոս՝ հասկցնելու համար այդ պատասխանատուութիւնը, բնա՛ւ ո և է փորձ մը չպիտի ընեմ, «ձայն բարբառոյ անապատի» ըլլալուն քաջ համոզուած։

Ներսի ինձ ըսել թէ՝ ոչ նուազ թերեւ պատասխանատուութիւն մըն ալ խմբագիրներուն վրայ կը ծանրանայ, զի՝ թերեւս միայն մէկ բան մը նկատի առած, անմիջապէս գրաշարին կը յանձնեն անպէտ ու երբեմն վնասող գրուածներ կը քաջալերեն «գրչակները» որք միշտ ասուպներու կեանքով ապրելնուն համար չուտով պիտի հասնին եթէ կրկին թուով յաջողող չկենայ։

Սակայն բոլորովին ընել չեմ ուզեր թէ այդ ծղօտները առ հասարակ ասուպներ են, ո՛չ, միշտ անոնց մէջ կը գտնուին ուռճանալու, մեծնալու, և պղաբերելու տրամադիրներ որոնք ապագային մեծ գրողներ պիտի ըլլան։ Ամէնէն մեծ գործն է այսպիսիները գտնել ու քաջալերելը։

Ու իր գարման, գէթ մեր թերթերը կրնան արդար խստապահանջութեամբ մը փակել իրենց էջերը. այն ատեն բնաւ առիթ չպիտի ունենանք դանգատելու, գնահատել պիտի դիտնանք աշխատասէրները և ես վստահեմ թէ արդի ինքնակոչ հրապարակագիրները, գրագէտները թէեւ պիտի վշտակրին, այլ չատ չանցած օգտակար բնաղդով մը պիտի ցրեն իրենց յաւակնութիւնները և ինքնավստահութիւնը և պիտի կարդան, աշխատին, պիտի օգտուին, փոխանակ հիմակուան պէս համաձագէտի հովեր առած ինքնօգնութիւնը մէկդի նետելու՝ անոր օգտակարութիւնը և անհրաժեշտ ըլլալը պիտի ըմբռնեն։ Խորթութիւնը չատ կարճ ժամանակի մը համար պիտի ըլլայ և շուտով պիտի վարժուին։

Եթէ անուղղաներ գտնուին իսկ, ալ որո՛ւ փոյթ, անոնք միշտ իրենց միայն պիտի կրնան ՁԱՍՍԼ, և մենք անոնց հանդէպ արդահատանքէ աւելի բան մը չենք կրնար ունենալ։

Առ այժմ այսչափ։

ՊԵՐՆՄԻՆ

ՍԻԵԱՍԻԵԱԹ

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ԱԼՄԱՆԻԱ ՀԻՒԲԻՄԱՏԱՆՆԵՐՆԵՆ ՄԻՒԼԱԴԱԹԸ.— Ռուսիա վէ Ալմանիա հիւբիմատարները պէտինտէ Տանցիկտ վուգու պուլաճագ միւշդաթա տարի կէչէն հաթիատան պէրի Ռուս կազէթալարը ուզուն մաղալէր նէյր իսէրէք, իչպու միւլագաթրն Ֆրանսը վէ Ռուսիա պէյնինտէ ճարի օլան իրթիպաթը տօսթանէյէ իթթիհատա արըզա կէթիրէճէք հիչ պիր թապաթը հարզ օլմասըզընատան պահա իմմէքտէ տիրլէր։ Ռուս կազէթալարընին Ֆրանսըզլարա գարշը պու եօլսա թէպրիյէի զիմմէթէ չընգըմալարը՝ Ֆրանսըզլարընի զաթէն միւվէսիա օլան ֆիւիրլէրինի տահա զիեսատ տիւշուրը էնտիչէ օլմագտան վէգաեէ նիեէթինտէ միւսթէնսիա տիր։

Ռուս կազէթալարընին վէրտիքլէրի թէէմինաթ՝ հէր նէ գատար Ֆրանսըզլարը թէէսքինէ խատիմ իսէ տէ, պու թէէմինաթ էօյլէ պիր թարզտա վէրիլմէքտէ տիր քի, Ֆրանսըզլար՝ պունու տահա պէօհիւք պիր էնտիչէյէ սէպէպ սատա իմմէյէր սէզա տըր։

Տիւնքի նիւսխէմիզլէ «Վիէտօմսթի» կազէթասընին պիր գէնտը մախսուսընը սէրճ իմմիշ իսիք, Ռուս կազէթալարընին վէրմէքտէ օլատուգարը թէէմինաթին թարզընա օ տախի պիր մէսալ թէշրիլ իսէր։ Ալմանլար կէօռա էօյլէ գասիմ իրթիպաթլէ մէրպաթ իմլիչէր քի, Ռուսիա իմբէրաթօրընին Ալմանեաեը զիեարէթ իմմէքէսի գասիլ օլաճաղ իմիշ։ Ռուսլար Ալմանիա իմբէրաթօրընին խասսինը ֆէվգէլատէսինի սօն տէրէճէ թագտիր իտէրէր վէ պու սէպէպտէն օնուն զաթնա գարշը իհթիրամսըզ հազրգրէյէ հիսսի թաշրըլար իմիշ։ Ռուսլար՝ Ալմանիա իլէ հէմֆիկար օլատուգարընտան իքի տէվլէթ պէնինտէ պիր չօգ հուգուզը միւշթէրէքէ վար իմիշ, վէ պու սէպէպլէրտէն նաչիտէ Զար հազրէթլէրինին Ալմանիա Իմբէրաթօրը իլէ կէօրիշմէսի պիր վազիֆէյի մէտէնիեէ իհա իմմէքտէն իսպարէթ իմիշ. պունլար կիւզէլ, լաքին Ֆրանսըզլար Ռուսլար իլէ նիչուն իթթիֆագ իմտիլէր։ Ֆրանսա վէ Ռուսիա իթթիֆագը տէնիլէն իթթիֆագտան տօլայը Ֆրանսըզլար պաղըրա չաղըրա նիչուն օ գատար իֆթիխար, պու իթթիֆագընը ագը իչուն նէյնէն ազիմ ֆէտագքարլըգլար իսթիհար իթթիլէր վէ մատտի վէ մանէվի սուրէթտէ միւթէզարրըր օլատուլար, Ռուսիա Իմբէրաթօրունուն տէօրթ պէշ սէնէյէ պիր կէլիպատ Ֆրանսըզ ասքէրի մանօվրալարընը սէյր իթմէսի իչուն մը։ Զարընն Ֆրանսըզ ասքէրի մանօվրալարընը թէմաշա իթմէսինտէ Ֆրանսա իչուն մուճիպը չէրէֆ եա մուճիպը ֆիտէ նէ կիպի պիր չէյ թէսաւվուր օլունապիլիր. պա խուսուս պիր օրտունուն իգթիսարը վէ մէթանէթի էօյլէ մանօվրալարտա թայիին օլունմազ. պու կիւն էօյլէ շաշաալը մանօվրա իսթրա իմմէկէն նէ-թէպրիքնամէնի գալէմէ ալմըշ տըր։ «Ռուսիա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթորիճասը հազարաթընընն Ֆրանսաեը վիեարէթ էլլեեճէքլէրի սրբատա՝ Դօմբիէներ պէլէտիյէ մէճլիսի՝ վաթանբէրվէրլիք հրսսիյեաթը քեամիլէսինէ վէ հէմշէրիլէրինին հրսսիյեաթը գալպիյեէսինէ թէրճէման օլմագ արզուսըյլա՝ Դօմբիէներ չէհրինին թէպրիքեաթը միւթէհէյիճէսինին կէրէք թարաֆը հիւքիւմէթէն վէ կէրէք թարաֆը րիեասէթը ալիէրինտէն գապուլ պույրուլմասընը իսթիրհամ էյլէր։ Դօմբիէներ էհալիսի՝ ամը սահատա հիւքիւմէթը ձիւմհուրիյէթին միւթէֆիգի օլան տէվլէթը ֆէխիմէնին հաչմէթլու Իմբէրաթօրուլա պիրլիքտէ ձիւմհուրիյէթ հիւքիւմէթին սեվկիւլիւ վէ միհէթէմ բէյսի Մ. Էմիլ Լուպէյէ տախի մէտրուրիեեթը միլլիյէտ իլէ ալգըշլատապիլէճէեինտէն տօլայը իֆթիխար էյլէր։»

—Զար հազրէթլէրինին Բէյմս չէհրինէ միվաղալէթինտ՝ միւշարիէյէ հազրէթլէրընի հէր քէսէճ կէօրիւլապիլմէսի իչուն՝ մահէլլի հիւքիւմէթի թարաֆընտան պիր թագմ թէտապիր իթթիխազ դըլընմըշ տըր։

— 1896 թարիխինտէ Ֆրանսաեը իւք զիհարէթլէրի էնտասընտա իֆրա օլունտուղը կիպի, պու տէֆա տախի ձէզարը ագվամընը պաղըրէյլէրի մախյեեթը իմբէրաթօրիեէ վէրիլէճէք տիր։ Իչպու վազիֆէ իւք էգճիւմէ Զիպանիէր աղասը Իպոնը Կանա իւք էյնաճ Ալի իպոնը Իպրահիմ միւքէլլէֆ օլաճաղլար տըր։

—Սէնթ Ուէն պէլէտիյէ մէճլիսի տախի աթիէքի թէպրիքնամէնի հազըլամըշ տըր։ «Սէնթ-Ուէն պէլէտիյէսի հէյլեթի Ֆրանսա ձիւմհուրիյէթի օրտուլարընը իֆրա իսթէճէքլէրէ պէօհիւք մանօվրալար հասպիյէ Ֆրանսանընն տօսթու վէ միւթէֆիգի օլան Զար վէ Զարիձա հազարաթընընն մուվաֆէքլէրէրինէն տօլայը մահնուզ վէ մէգրուր օլտուգարընը պէեան իսէրէր։

ՎԷՆԷԶՈՒԷԼԱ ՎԷ ԴՕԼՕՄՊԻԱ.— Դօլօմպիա հուսուտտանա Վէնէզուէլա ասաքէրինտէն սէքիզ պին պէշ եիւք քիչի թէճէմմիւ իսիպ՝ ասիլէրէ իլթիհագ իթմէէ հազըր պուլունմագտա իմիշլէր։ Ագտէմճէ նիեէթը ֆասիէսի իչուն տէրէճէթ օլունուպտա Գարագաս չէհրի սօգագլարընտա թէչէրի իտիլէն ժէնէրալ Բիէթրօ՝ ուսմանընը մուճիպը թէճհիւպպի օլմագ իւզրէ, բէյսը ճիւմհուրիյէթ Գոմբրօ թարաֆընտան թախիյէտ օլունտուզունտան, պու ատամ Գարագասը, Կուարիգօ, Արակուա էհալիլէրի տախլինտէ իվթիշամը ճէտտէեէ սէպէպ օլմագտա տըր։ Յու հալտէ Բէյս Գոմբրօ հէմ եէնիտէն պաշ կէօմթէրմէքտէ վէ սիրաեէթ իմմէքտէ օլան յու ըսնը պատտըրմագա վէ հէմ տէ հուսուտտա պուլունան վէ գօշնու հիւքիւմէթլէրի թարաֆընտան մաղտրը մուավէնէթ օլան ասիլէրէ կէօնիւս վէրմէկէ մէճպուր օլմուշ տըր։

Վէնէզուէլատտաքի եէնի ըսանընն էօն ատաղը օլան ժէնէրալ Ժուան Բիէթրօ՝ ան ասըլ Բօրսիքալը օլուպ՝ հէմ ասքէր, հէմ թապպա վէ հէմ ալօգամ տըր։ Թանալմ վէ թէրպիհէսինի Էվրոպատա ասվ իմմիշ վէ 1892ատ ասիլէր մուհարէպէսի էնտասընտա՝ ժէնէրալ Գրէսբօնին պաշ մուավինի օլուպ, պատէռու մալիյէտ վէ հարպիյէտ նէզարէթինի տէրէօհտէ իմմիշ իսիք։ Քէնտի բէզըլէրէրինին մէէմուրիյէթէ կէվմէլէրի ժէնէրալ Բիէթրօնը ասիլէր ճիհէթինէ կէվմէեէ իճպար իյէմիշ տիր։ Բանամա պէրզանընտա սասեիչ պէր քէմալ օլուպ «Եօվա» նամ Ամէրիգա ըրէյլըսընին մէզքիւր սուլարա իղամընտան սարքը նազար օլունմուշ տըր՝ Իթալիա հիւքիւմէթի՝ իչպու միւնազասա վէ իսթիլիֆտա քէմալը պիթարաքի կէօռթէրմէքտէ իսէ տէ, մէրքէզի Ամէրիգա սուլարընա սէֆքինը հարպիյէ կէօնտէրմէքտէ տիր։

«ՏԷՅԼԻ ՄԷՅԼ»ԻՆ Վիէննա մուխպիրի՝ քէնտի կազէթասընա իսպար իյէտիեի սախթէ հավատխալէրի նէթիճէսի օլարագ, մէզքիւր կազէթա միւտիրիյէթի թարաֆընտան իֆրա օլունան թանդիգաթ իւզրէրինէ մէէմուրիյէթինտէն ազ օլունմուշ տըր։

ՁԻՆ ԱՀՎԱԼԸ.— Ինկիլիզ կազէթալարընտան պիրինէ Ս. Բէթերսպուրկ մուխպիրի թարաֆընտան իչար օլունտուզունա կէօրէ, Մանչուրիատա վագը Զինլիլէր միւռեմընտա զիեատէսի իլէ պիր խօշնուտսուզլուգ բէյտա օլմուշ վէ պու խօշնուտսուզլուգ իսէ իտատա մահիւմ օլան պաղը պէօհիւք Զին մէէմուրլարընընն ճէզալարը իֆրա օլունմասընտան նէյէթ իմմիշ տիր։ Անճագ Մանչուրիա Զինլիլէրի մահքիմ Քիւպէրաեը էլան պէր հաեթ կէօրիւքլէրինի վէ միւթէհէիմլէրին էերինէ պաշգալարը իտատ օլունտուգլարընը կէօրմիշ օլտուգլարընը իտատա իթտիքլէրինտէն ճէրէեեանը հալ նէթիճէսինտէն գօրգումագտա տըր։ Մուխպիրը մէրգում պու չաիեալարընն չաեանը թէճճիւպ օլմատըզընը վէ պաղը միւթէհիմ Զինլիլէրին թէպրիլ օլունտուգլարը թէհնագուգ իսթիկինի իլավէթէն պիլտիրմիշ տիր։

Զին ասիլէրի՝ Զի-Զու վէ Բօ-Ցէ չէհիրլէրինի եէնիտէն թաֆը զապթլարընա կէչիրմիշլէր իսէ տէ, ասաքիրը նըզամիյէ թարաֆընտան մէզքիւր չէհրլէր ասիլէրին էլինաէն կէրի ալընմըշ վէ քէնտիլէրի տախի թաագիպ օլունմագտա օլտուգլարընտան ասիլէր՝ Սամսկ չէհրի մուհասրէսինի գալտրըմագա մէճպուր օլմուշլար տըր։ Կուբէ էհալէթինին եէնի վալիսի Սինկան թարիգի իլէ մահէլը մէէմուրիյէթինէ վասը օլմուշ տըր։ Իմբէրաթօր մախսուս պիր սէրայ ինշասը իչին պիր մէվգը ինթիխապ իթմէսինէ տախր քէնտիսինէ թալիմաթը իմբէրաթօրի վէրիլէճէեի վէ սէրաեը իմբէրաթորինին Կու-Բէյէ նազլի տախի ինթիմասան պուլունտուգա մէրլի տիր։ Արզուսընա մուավիգզ օլմասընա պինաէն, իմբէրաթորիճանընն Կու-Բէյէ վէ եախոտ Սէ-Զուէնտէ իգամէթ վէ իմբէրաթորուն իսէ Բէքինէ ավտէթ իսէճէեի զամն օլունմագտա տըր։

ԹԷՎՖԻՔԱԹ

Հէրէքէ ֆապրիգաի Հիւմաեունը մէքթէպի մուալլիմլէրինտէն Վասքի էֆ.էե բապա բիւթպէսի թէվֆիհ պույրուլմուշ՝ տիր։

ՆԸՇԱՆ

Վէզաիֆի մէէմուրիյէթինի հիւանը իֆա էյլէմէքտէ օլմասընա մէսնի Քէսրիյեէ գաղասը գահիմագամը Իսմայիլ Քէմալ էֆ.ի տէօրտունճի բրիգատէն Օսմանի.

Հէրէքէ ֆապրիգաի Հիւմաեունը մէքթէպի մուալլիմը եվէվէլի Մուհարէմ էֆ.ի պէշինճի բրիգատէն Մէճիտի նըշանը զիշանլարը իհան պույրուլմուշ տըր։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ԲԷՍՄԻՅԷ

Տէվլէթլու ըմմէթլու Խատիճէ Սուլթան հազրէթլէրիյլէ՝ Վասքի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինին վէ Ֆէհմի Սուլթան հազրէթլէրիյլէ՝ Կալիճի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինին վէ Էմինէ Սուլթան հազրէթլէրիյլէ Մէհմէտ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինին էմրը մէգնունը ազալարը տունքի բէնչէնպին կիսնիս Եըլուզը Սէրայը Շեվքեթիհիլմի ալիսնատ թէէմմիւէէն իճրա պույրուլմուշ վէ էմանի վէճէյէ կէլէճէք բէնչէնպին կիսնիս տէ իճրան սուր մուգարրէր պուլունմուշ վէ ճէնապը հագ Զաթը մէպիսիմաթը Հազրէթը Խիլաֆէթէնահիրի պու կիպի նիճէ էյնատ ֆէրահ ու սիրուրէ մուգարիճէթլէ իլա գըհամսասէ զինէթպախչի էվրէնքը մուալլամ Խըլաֆէթ պուճուրսան տէօսասըյլա թէղինը էլսինէի ուպուտիյէթ գըլընմըշ տըր։

ՏԱԼԽԻԼԻՅԷ

Տէվլէթը Ալիցեեի իւլէ Սըրպիսթան հիւքիւմէթի արասընտա ագա օլունան թիճարէթ մուահէտէնամէսինին իմզա իսիրտիեի վէ հուսուսը խագանիտ Սըրպ կօլճուլարընա կէսսթէրլէճէք թէսինիլթա մուգապիլ, Սըրպիսթան հիւքիւմէթինին տախի մէմալիյը Շահանէտէն օրաեէ կիտէն էշեահ թիճարիյէտէն պաղըլարընը ըիւսումունը խայրատան խայը թէնզիլ էյլէեիեի իշիտիրմիշ տիր։

Թիճարէթ մուահէտէլէրինի ագտա մէէմուր գօմիսօն՝ եվէվէլի վէ տիւնքի կիւն իճթիմա իւլէ Եունան հիւքիւմէթի թարաֆընտան տախիրէն գալմէ ալընան լաեիհա իւզրինէ միւզաքէրէ էյլէմիշ տիր։

ԹԱՐԱՊԼՈՒՍԸ ԴԱՐՊ վիլայեթի թէլէկրաֆ խաթթընն զարպ թարաֆընտան սօն նօգթասը օլան Նալօթ մէրքէզինտէն Կրատմէ թարիգը իլէ թէտրիճէն կաթ գազասընա գատար թէմտիտ օլունմագ իւզրէ, չիմտիլիք իլա գըսմ օլարագ, Նալօթտան Սինագօնա պիր խաթ թէմտիտիլէ օրատա պիր տէ մէրքէզ քիւշատը վէ հաֆթատա պիր բօսթա թէաթիսի իչուն, մէսարիֆը թէէսիսիյէ օլան 13,082 ֆրանգ իլէ 181,070 զրուշուն վէ մէսարիֆը սէնէվիյէէսի պուլունան 2500 ֆրանգ իլէ 72,040 զրուշուն միւվազէնէէ զամանը իրատէի Սէնիյէէ շէրէֆիմիթալլիգ պույրուլմուշ տըր։

ԴՕՍՕՎԱ. վիլայեթի տախիլինտէ Դօլաչին գազասընտան Սայֆօլաճա թէմտիտ իտիլէն թէլէկրաֆ խաթթը խըթամ պուլմուշ տըր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ վէ Բօսթա նէզարէթի սապգ մուհասպէճիսի սէտտ. Պէտրի էֆէնտինին զէմանընա պտտ պաղը եօլսուզ մուամէլաթա տաիր էվրագը բէսմիյէի միւսպիթէ իլէ, եազըլան իքի գրթա լահինանն պիրի Շուբատ Տէվլէթ միլքիյէ տաիրէսինէ վէ սիկէրի տաիրէի տատէսինէ վէրիլմէսի վէ միւթէթիշ սէտտ. Սթա պէյ էֆ. թարաֆընտան թէտգրդ օլունմագտա իտուկի իշիտիրմիշ տիր։

ԹԷՄՏԻՏԸ ՄԻԻՏՏԷԹ.— Տիլավէր բաչա զատէ Մէհմէտ Բասէֆ պէյին գաուչու իմալինէ մախսուս ֆապրիգա իչուն թէչքիլ իսէճէեի անճիմ չիրքէթ հագգընտա մուայէնէ օլան միւտտէթին պիր սէնէ տահա թէմտիտ մէրճիի ախտինճէ թէգարրուր իթմիշ տիր։

Ս.ՏԱՆԼԻ. վիլայեթի տախիլինտէ զուհուր իսէն ֆէրնկի իլլեթինին թէտավիսի իչուն, պին պէչէր եիվ զրուշ մաաչլա իքի սէչիար թապիպին թաեինի վէ էճզալի թըզպիսկէ իչուն չէհրի պին զրուշ սարքը խուսուսունա իրատէի Սէնիյէէ չէրէֆիմիթալլիգ պույրուլմուշ տըր։

ՃԻՒԼՈՒՍԸ ՀԻՒՄԱԵՈՒՆԸ Հազրէթը Սիլաֆէթբէնտիեի թէպրիք զըմնընտա ժաքոնիա իմբէրաթօրը հաշմէթլու Միգատօ հազրէթլէրի թարաֆընտան թէչքիլ օլունան պիր գօմիսիօնը մախսուս՝ մահը ճարինին իպիթատսընտան իթիպարէն Խազինէի ճէլիլէրինին մաղպուզաթ վէ մէտաֆաաթընը թէքթիչ իսէճէք տիր։ Ուսմուրը մուհասէպաթը ինթիզամը իչուն՝ նազըր բաչա հազրէթլէրինին թահթը րիհասէթլէրինտէ տիկէր պիր գօմիսիոն տախի թէչքիլ օլունմուշ տըր։

ՍԸՀՀԻՅԵԵՒ.—Զաթսլ'ա թէչաֆիզուխանէսինտէ իճրա էտիլմէքտէ օլան մուահէնէ չարշնպին կիսնինտէն իթիպարէն լազվ օլունմուշ օլաղէ, թրէնլէր սապգը վէճէյէ սէրպէսթ իշլէմէեէ պաշլամըշլար տըր։

ՖԻԼՕԳԱՆԷՐԱ.— Իզմիր սանճաղը տախիլինտէքի պաղլարաա ֆիլօգաէրա զուհուր իտիրէք պիր չօգ զարար վիրտիի Ֆիւեուտը Ուսմանիէ գօմիսէրլինտէն պիլտիրիլմէսի իւզրէինէ, պու քէրրէ Օրման վէ Մէճարին վէ Զրաաթ նէզարէթինտէն զրաաթ հէյսէթը ֆէնինիյէսի իրինճի շլեպէ մուգէթթիշլի իզզ. Վահան էֆ. վէ Գըզըլ Թօֆրագ ամա ֆիտանլըզը միւէճճիֆտի Մ. Էքէրլէն մէմուր թահին իսէյէրէք մահէլլինէ իզամ գըլընճաճ տըր։

ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ Տէրսաատէթ սէֆիրի Մ. Սավա Կրօվիչ ճէնապլարը՝ մէկզուսնէն Պէլկրատա ազիմէթ իթմիշ տիր։

Ռէմի տիրէքթօրը Մ. Բամպէր Բարիզէ կէթմիշ տիր։

ՃԷՎՀԷՐ ՆԱԳԼԸ.—Սէլանիկ վիլայեթինտէ Տրամա գազասընտա կիւրէհիք գարեէսինտէ իմալ օլունան սիմէնի գուրչուն մատէնինտէն մախլուքէն զուհուր իսէն մանգանէզ մատէնինտէն նիւմունէլիք օլարագ եիւզ թէնէքթօ ճէվհէրին վէ Գոսօվա վիլայեթինտէ Բրիշթինա գազասընտա Վիրիչինճէ գարեէսինտէքի գրամ մատէնինտէն 150 թէնէքթօ ճէվհէրին էվրօպատա նազլարընա ռուսսաթ վէրիլմիշ տիր։

ԹԷՔԵՆԻՐ ՏԱՂԸ սանճաղը տախիլինտէ Գարա Զաղը գարիեէսինտէ սաքին մուհաճիրլէրին եանան վէ երգըլան խանէլէրինին եէնիտէն եարբլմասը իչուն, մալիյէ խաղիճէսինտէն պին լիրա իթասընա իրատէի Սէնիյէէ չէրէֆիմիթալլիգ պույրուլմուշ տըր։

ՊՈՒ Սէնի էհալիեէ մէճճանէն թէվզիի իդթիզա իտէն կիւլ ֆիտանլարըյլա միւհիթճ օլանլարա արիեէթէն վէրիլմէք իւզրէ եաքարբլմասը իճապ իսէն ինպիզլէրին պէտէլի օլան մէպաւիլին՝ զըրաաթ պանգասընտան թէսվիյեէսի՝ Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթինէ իչար օլունմուշ տըր։

ԻՏԱՐԷԻ Մախսուսէ վէ Շիրքէթը Խայրիյէ վաքրլարը տահա խիկէլէրէրէ եանաչմագտըզընը, հօլճուլարտան պիր թագտը իսքէլէրէր սթիամագտա վէ պու եիւզանն գազալար վէ թէլէֆաթ վուգու պուլմագտա օլտուգունտան, պու կիպիլէրտէն չըմէնարֆէր իտարէլէրինտէ օլտուզը կիպի, պիրէր մըգատար ճէզալի նագամի ալընմասը հալինտէ, գազալարընն էօնիւ ալընճաճը պէեանրլա իճապընընն իճրասը հագգընտա վագը օլան իչարէրինէ քէյֆիյէէ՝ մէճլիսը նաֆիեաճա միւզաքէրէ իտիլմէքտէ իմիշ։

ԻՆԹԻՀԱՐ.—Էվվէլքի ագչամ Գալաթա սէրայը գարշըսընտա Սբօնիք օթէլինտէ Հայատար էֆէնտի նամ պիրի պիր բէվօլվէր գուրշունունը ազգընա պօշալթարագ ինթիհար էթմիշ տիր։ Հայտար էֆէնտի ասքէրի թէգաիւտ սանտրը մուհասէպէ գալէմի

քեթէպէպէնտէն վէ Մալիյէ էվրազը մուհիմմէ գաբու չուգատարը Մէհմէտ էֆէնտիին տամտը օլտըղը վէ սէվզը զարուբէթէ ինթիհար էթմեի իւզերինտէն չըգան էվրազտան անկաշըլմըշ տը։

Պազը չիւսկէ իւզերինէ զապըթաճա թանգըզտամ տէվամ իտիբար։

ՀԷՑՊԷԼԻ առատաքի Բում մէքթէպլէրի մէնֆաաթընա օլարագ սպեան մէքթէպկ սալօնունտա պիր պալօ վէ գօնսէր վէրիլէճէք տիր։

ԻԹԱԼԻԱ Սէֆիրի.—Իթալիա հիւքիւմէթինին Տէրսէատէթ սէֆիրը ճէտիսի մարգի Դարտոնարա տի Մալասբինա տինքի Գօնվանսիօնէ գաթիրը իլէ չէհրիմիզէ վիրուա իթմիշ տիր։

Սէֆիր հաղրէթլէրի Սիրքէճի սթասիօնունա միվասէլէթլէրինտէ՝ Իթալիա սէֆարէթի մասլահաթկիւզարը գօնթ Կալլինա, սէֆարէթ հէյլէթի, ժէնէրալ գօնսօլոս վէ գօնսօլաթօ հէյլէթի, Սոչիէթա Իթալիանա շիրքէթի ըէսի, Իթալիան Շիրքէթը խայրիէսի վէ չէհրիմիզ Իթալիալըարընտան պազը զէվաթը միթէպէրէ թարաֆընտան խթիգպալ օլունմուշ տը։ Հաղրը պուլուսնան զէվաթ՝ գօթ Կալլինա թարաֆընտան սէֆիր հաղրէթլէրինէ թագտիմ իսիմլէ տիր։

Սէֆիր հաղրէթլէրի հաշ ըաքիպէն տօղուսա Թարապիա սէֆարէթխանէսինէ կիթմիշ տիր։

ՏԷՆԻԶ ՍՈՒԵՈՒ ԹԱԳԹԻՐԻ.—Քսէնօքրաթ Սթրաթիկոբուլօ վէ Մուսթաֆա էֆ. նամ իբի զաթ թարաֆընտան վէ 40 սէնէ միատէթլէ Տէրսաատէթ լիմանընա վիրուա իսթէճէք սէֆինէլէրէ սու վէրմէք իմթիհազը թալէպ իսիրմիշ տիր։ Ֆրանսանըն Անկուլէմ շէհրի միւհէնտիսլէրինտէն պիրինին իճատ իթթիկի մաքինա իլէ տէնիզ սուը թագթիր իսիրէճէք տիր։ Թալիպլէր՝ Սթանպոլ տաիիլինտէ սէօրթ ատտա տէբո թէէսիս թիմէք վէ Իզմիր, Պէյրութ վէ Սէյանիկ չէհրլէրինէ մախսուս պուկկպի թէէսիսաթ իչուն տախի հագգը թէգատիմէ նահլ օլմագ արզուսընտա օլուսկ՝ հասըլաթը սաթիսէլէրինտէն % 10ընը Հիճազ թիմուր եօլընա թէրք իսէճէքլէրինի պէհան էյլէմիշէր տիր։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ Հիասարընտա իչէրի Կէօք Սուսա վազը պիր արսատա մէվճուտ վէ Դազի Սուլթան Մահմուտ Խանը Սանի հաղրէթլէրինին թուղրաի Հիւմայունը իլէ միւվէչչահ իբի ատէտ քէպիր վէ ալթը ատէտ իւզերլէրի օյմալը մէրմէր սիւթունլարը ասարը աթիգատան օլուսգլարը անլաշրլարագ, միւզէի Հիւմայունա նագլիսէ գարար վէրիլմիշ տիր։

ԼՕԳԱՆԹԱԼԱՐՏԱ. քիրլի գապլարը պիր գապ սէրուինտէ երգաթսըրըլմամաը հագգընտա հէյէթը սրհիկէ թարաֆընտան վուգու պուլան իսիսթաթա բաղմէն եփնէ լօգանթալարտա գապլարը էսկիսի կիսի երգանտըզը կէօրիւլմէքլէ, պունլարը քեաֆիէսինէ եէնիսէն թէնպիհաթը չէտիտ. Էճրա վէ մուգարրէրաթը սրհիկէ մուհիպլիճէ մուսլուգը գապլարտա պիրէր պիրէր թաթիրլի թէէմին իթտիրիլտիեի իչիտիմիշ տիր։

ՈՒՄՈՒՐԸ ՆԱՖԻԱ.—«Իզմիտ չէհրինէ սուլարը թագտիմ վէ սէնաեի թէչէպպիւսաթը ուսմանիյէսի Շիրքէթի» իսիմլէ վէ Քսէնօքրաթ Սթրաթիկոբուլօ Թէչվիզը իլէ չէհրիմիզտէ պիր սէնտիգա վիճուսա կէլմիշ, վէ պու սէնտիգանըն մագասը մանկա Իզմիտ չէհրինէ պազը իմթիհազաթը մուհիմմէ իսթիհսալ էյլէմէք տիր։ Էլբօրատա պուլունան պազը սէնաեին մէմալիքը մահրուսէտ տախի պուլունմասը իչին իչ մուխթէլիֆ ֆապրիգա ինշասընը իմթիհազընը էլլի սէնէ միւատէթլէ թալէպ էթմիշէր տիր։ Իզմիտ չէհրինէ խուսուսա հազընը ինթիհազաթը զարուրիյէսէն պուլունան իչէճէք սու զուլունմատըզընտան, չէհրը մէզքիւրէ սու իսալէսի իմթիհազընը տախի թաագիպ իթմէքտէ տիրլէր։ Միւթէհասսիս զէվաթ վասըթըյլա Իզմիտ մուամէլէսը թիճարիէսի արիզ ու ամիգ թէագիգ օլունտուգտան սօնրա՝ սէնտիգա՝ ազ միւատէթ զարֆընտա մէրթիի ալինէ պազը լաեիհալար թագտիմ խէրէք Իզմիտ չէհրի խասլաթ վէ իսրաճաթընա վէ չէհրը մէզքիւր լիմանը նագլիյէաթընա տիր մուֆասսալ էյզահաթլար վէրիճէք տիր։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

ՊՈՒ ԿԻՃԷՔԻ

Սեպտեմբեր 5, 1901

Ֆրանսըզ էսհամը	101.92
Րէյմի	312
Գօնսօլիտ.	24.72
Շըմէնտըֆէր	103.
Պանգ. Օթօման	525
Թրանսվալ	83.50

ՄԱՀ

ՄԵԾ ԲԱՐԵՐԱՐ

Մ. ԲՕԼ ՍԹԵՓԱՆՈՎԻՉԻ

Երկար ատենէ իվեր արդէն կը գուշակուէր անսուր վախճանը իր ազգասալի հիւանդութեան, մեծ Ցոյն Բարերար Մ. Բօլ Սթէֆանովիչի։

Առջի օր Տ. Դամգոր օղլու գործակցութիւն մը կատարեց որմէ վերջը պահ մը գոնէ յուսադրուեցան մեծ բարերարին ամէն ազգէ համակրողները թէ թերևս իր այնքան օգտաշատ կեանքը ատեն մը ալ կրնար երկարել։ Սակայն մահը անխուսափելի եղաւ։ Բոժիշկներու բոլոր դիտութիւնը և ժողովրդեան արցունքոտ հոկումները չի կրցան զրկել այս անստգիւտ Բարեգործին օրերը քիչ մըն ալ երկնցնել։ Այսօր ամբողջ հասարակութիւն մը սրուկը ձայնակցին նաև դրացի քրիստոնեայներ ալ, կ'ողբայ այս մեծ մարդուն յաւիտենական կորուստը։ Մ. Բօլ Սթէֆանովիչ իբրև մարդ, իբրև վաճառական եւ իբրև մեծ բարերար իրաւունք ունի ընդհանուր համակրանքի, և ցաւակցութեան արտայայտութեան, քանի՞ինք իր բարեգործութիւնները ոչ թէ մէկ հասարակութեան միայն վերապահած է, այլ իբրև իրական արժանիքի տէր մարդ մը, իբրև մեծ ու լայն խորհող մը և իբրև անժխտելի բարերար մը ըրած է ինչ որ կրցած է ընել ամէնուն համար, խնդիր չէ թէ այդ ամէնուն մէջ իր հասարակութեանը ունեցի մեծ բաժին մը հանած ըլլայ։ Ինք թշուառին սիսիանք, ուսման կարօտ երիտասարդներուն պաշտպան և բարեգործական ու դիտական հաստատութիւններու մեկենաս կանգնած է, իր օրինակը իրաւամբ տիպար օրինակ մըն է, և որքա՞ն փափաքելի է որ մենք ալ գտնէ մեր մէջ անոր նմանող բարեգործութեան վառ զգացումով տոգորուած հարուստներ ունենանք։ Եթէ բաներ կան որք ընդօրինակութեամբ կ'իւրացուին, այն ատեն մենք մեր Ցոյն դրացի քրիստոնեաներէ ընդօրինակելիք շատ բաներ ունինք եկեղեցական և ուսումնական բարեգործութիւններու մէջ։ Այսօր անոնց իրաւամբ կը պարծին իրենց Սթէֆանովիչներու մեծ գերդաստանով, Զօսիմաներով, Զօղրաֆոներով, Զարիֆիներով, Ավէրօֆներով, Սինկրոներով, Զարբաներով և այլ շատ մը ուրիշներով որոնց յիշատակը իրենց սրտին մէջ և հանրային հաստատութիւններու վրայ յաւերժական կոթողներ են։

Բրօֆէսօր Ալպառանի գուշակութիւնները իրականացան գժբաղդաբար։ Մ. Բօլ Սթէֆանօվիչ երէկ հոգեվարքի ցաւագին ճգնաժամէ մը եաքը կը մնանէր։ Վերջին պահուն գիտակցութիւնը կորսնցուցած էր զոր սակայն առջի օր՝ նկառակ իր շարունակական հանսումին դեռ կը պահէր։ Մանվանվայրկենին Տր. Անթիրաեգիութեան երեք քոյրեր մնարին վերեւ կը հսկէին։ Վճռական ժամու, Իտալական դրօշը որ իտալանպատակ մեծ հանգուցեալին վիլլային վրայ կը ծածանէր, կէս մը իջաւ։ Մահագոյժը անմիջապէս հաղորդուեցաւ Ն. ամենապատուութիւն Տ. Յովակիմ Գ. Պատրիարքին։ Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը շաբաթ եթէ հանգուցեալին եղբօր Մ. Ժան Սթէֆանովիչի կողմէ որ Լոնտոն կը գտնուի, տարբեր կարգադրութիւն մը չի հեռագրուի մինչև ան պահուն։

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Բօլ Սթէֆանովիչ 1843ին Պոլիս ծնած է ուր իր հայրը Ռիսսէն գալով իր անվիճելի գործունէութեան շնորհիւ հաստատած ու բարգաւաճեցուցած էր Սթէֆանովիչի առեւտր. տունը որ հետզհետէ աշխարհածանօթ դարձաւ։ Հանգուցեալը երկու եղբայր ալ ունի, Տիմիթրիոս և Ժան Սթէֆանովիչ, որոնց մէջ իր հօրը ամէնէն նախասիրածը ինքն էր։ Իր դաստիարակութիւնը Սթէնը, Բարիզ, և Լոնտոն կատարելագործելէն ետքը դեռ շատ երիտասարդ հասակին մէջ իր հօր Մանչէսթրի տան վերակացութիւնը ընդունեց, և հետզհետէ Լոնտոն և Բէլմէյր փոխադրուելէ վերջ, Պոլիս հաստատուեցաւ իր հօր իբրև օժանդակ։ իր գործունէութիւնը 1886 էն իր հօրը մահուանէն ի վեր, Սթէֆանովիչի տան յաջողութեան մեծ զարկ տուաւ, որ իր ներկայ ամէնէն փայլուն դիրքը կը պարտի Մ. Բօլ Սթէֆանովիչի նախաձեռնութեան։ Շրջան մը՝ որ միւսնոյն ատեն իր հանրային և մասնաւոր բարեգործութեան բեղմնաւոր ու յիշատակելի շրջանը եղաւ։ Իր մասնաւոր բարեգործութեանց տարեկան պուտճէն 16,000 ոսկի կը հասնէր։ Իր բարեգործութեանց ամէնէն հսկայական կոթողներէն մին է Հալքիի Աստուածաբանական վարժարանը, զոր կանգնեց 1894ի մեծ երկրաշարժէն ետքը։

Կոչը.— Մ. Սթէֆանովիչ արդէն չատոնց ի վեր պատրաստած էր իր կտակը որ Լոնտոնի Իտալ. հիւպատոսին պիտի յանձնուի՝ ըստ իր վերջին կարգադրութեան։ Ցոյն հասարակութեան կոտակած գումարները շատ մեծ ըլլալ կ'ենթադրուի։ Իր ամբողջ հարստութիւնը 28-30 միլիոն ֆր.ին մէջն է։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մ. Պատրիարքը երէկ կայս. Պալատ գնաց։

—Խան Ժողովը՝ իր վերջին նստին մէջ, Խարբերդի նորընտիր պատրիարքական փոխանորդ Տ. Եղնիկ Ծ. վարդապետ Դալիփաքճեանին իր պաշտօնատեղին երթալը փութացնելու համար՝ հարկ եղածը յանձնարարեց Մ. Պատրիարքին։

—Մ. Պատրիարքը առաջադրած է Մայր Եկեղեցւոյ մէջ Վարդապետական Մայրագունութեան ատիճանները տալ երեք թեմական վարդապետներու, որոց մին՝ Դպրեվանքի է, և երկուքը՝ Մ. Երուսաղիմայ միաբաններէն Տ. Դանիէլ վրդ. Ցաղորեան՝ Երզնկայի առաջնորդը, և Տ. Եղեկիէլ վրդ. Արշակունի՝ Տիարպէքիրի առաջն. տեղապահը։ Երեքն ալ արդարեւ յայտնի են իրենց հովուական բարեաց պաշտօնավարութիւններովը։ Ուստի, արժանի են եկեղեցական բարձրագոյն գնահատութեանց և արդար վարձատրութեանց։

—Զնքուշի վիճակը՝ որ երբեմն ուրոյն Առաջնորդութիւն էր, ու Կիլիկիոյ կաթողիկոսական թեմին կը վերաբերէր, Տ. Եղնիկ Ծ. Վ. Դալիփաքճեանի առաջն. տեղապահութեան պաշտօնավարութեան օրով՝ Սզգ. Վարչութեան Խառն Ժողովը՝ Բալուի եւ Արզընկի առաջնորդական թեմերուն միացուց։

Առջի օրը՝ Զնքուշի վիճակայնոց կողմանէ թեմական գործերու համար հանրագիր մը հասաւ Սզգ. Պատրիարքարան, եղած խնդրանաց համար շուտ փոյթի տնօրինութիւն մը խնդրելով Մ. Պատրիարքէն։

Կը յուսանք որ Զնքուշցւոց հանրագիրը Կրօն. Ժողովոյ յառաջիկայ նստին նկատողութեան կ'առնուի, և հարկ եղածը կը փութացուի կատարել՝ ի հանգիստ մխիթարութիւն Զնքուշի աղգայնոց։

—Տիարպէքիրէն կը հաղորդեն թէ, տեղւոյն Առաջնորդարանի գործերը՝ վերջին ամսոյս մէջ Դաւառական Ժողովոյ անդամներէն ոմանց իրարու դէմ ունեցած անձնական առեւրեանց պատճառաւ, կուսակցական վէճերու մատնուած են։ Առաջնորդական փոխանորդ Հաղրօցի Տ. Յովհաննէս քահանային դիրքը շատ փափուկ է։ Իր ծերութեանը պատճառաւ չի կրնար իր հին աղդեցութիւնը ու ճկունութիւնը ի գործ դնել։

—Ուսումնական Խորհրդոյ քարտուղարը բողոք մատուցած է Մ. Պատրիարքին, և իր քսան և երեք տարուան անարատ ու անբասիր պաշտօնավարութեան պատիւը պաշտպանելու համար քննութիւն պահանջած է Աբէ-Եւլի 4719 րդ թուոյն մէջ իր նկատմամբ եղած ծրի զրպարտութեան նկատմամբ։

—Թուրքերէն թերթերու մէջ կը կարդանք թէ Պաֆրայի հայոց եկեղեցւոյն շրջափակին մէջ մանկերու վարժարանին վերաշինութիւնը արօտնուած է Կայս. Իրատէով մը՝ որ հաղորդուած է Արդարութեան և Կրթական գործոց նախարարութեանց։

—Ս. Երուսաղիմայ Լուսարարապետ Տ. Սահակ Սրբազան Խապայեան, որ օգափոխութեան համար Յոպպէ գացած էր, Օգոստ. 9 ին Երուսաղէմ վերադարձած է։

—Ս. Յակոբեանց միաբանութեան Ժառանգաւորաց վարժարանի տեսչութենէն՝ Տ. Սահակ Սրբազան Խապայեան վերջնականապէս հրաժարած ըլլալով առաջադրեալ ուղեւորութեան պատճառաւ, նոյն պաշտօնին համար տարմադրելի ընտրելիներ կը կարծուին Տ. Մամբրէ եպսկ. Մարկոսեան, Տ. Եղիշէ Վրդ. Չիլինկիրեան և Տ. Մեսրոպ Վրդ. Նշանեան։

—Սիվրիհիսարէն կը գրեն մեզ.— Երէկ, Օգոստափառ Կայսեր Գահակալութեան 26րդ բարեբաստիկ տարեդարձին առթիւ, քահանայք, Թաղ. Խորհրդոյ անդամք, ուսուցիչք, բոլոր երդեցիկ սանունք և շատ մը ազգ. պատուաւոր անհատներ, բաւական ստուար թափօր մը կազմած, ուղղուեցան դէպ ի կառավարութեան դուռը, պաշտօնապէս կատարելու համար շնորհաւորութեան անհրաժեշտ պարտականութիւնը։ Արքունի մեծ ու վայելուչ Զիմնազիան մը, զոր կանխապէս յօրինած էր երաժշտութեան և գծագրութեան ուսուցիչ բնիկ Կէյվէցի Յովակիմ էֆ. Սագայեան, յարգանօք բռնած էին երկու անձինք, որոնք թափորը կ'առաջնորդէին։

Երդեցիկ աշակերտք շքեղակային մէջ ունէին քաղցրաձայն երգել Կայսերական քայլերգը, հանրութեան ուշն ու ուրուշը գրաւելով։

Կառավարութեան դրան առջեւ, Ուսուցիչ Սերովբէ էֆ. Վարժապետեան, Նորին Կայսերական Վեհափառութեան արեւշատութեանն ու բարեբաստութեանը համար, կարդաց գրաւոր ուղերձ մը, որով կը շնչուէր միանգամայն հայ տոհմին առ Օսմ. փառապանծ Դահն ընդ միշտ տածած դարաւոր հլու հպատակութիւնը։ Թափօրը, օշարակներով ու սուրճերով պատուասիրուելէ յետոյ, առաջնորդուեցաւ դէպ ի զօրանոց, ուր միեւնոյն շնորհաւորութիւնները կատարուելով և վերոյիշեալ ուսուցչին կողմէն յար և նման իմաստով հակիրճ ուղերձ մը կարդացուելով՝ տեղի ունեցաւ վերադարձը։ Շնորհաւորական սոյն պատրաստութիւնն, իր սովորականէն տարբեր չքեղ սարքուածքովը, իրաւցիէ արժանացաւ հանրային գնահատման, մանաւանդ Վեհմ. Դայմագամին Խայրի պէյ էֆէնտիի գոհունակութեան ու գովեստներուն։

— Ամարաղարէն կը գրեն մեզ Ըէպդերը Թէրագը գարոցին աշակերտները, 120ի չափ, համազգեստով, ձեռքերնին դրօշակ, կուրծքերնուն վրայ մէկ մէկ լայն ժապաւէն՝ վրան խոշոր գրերով «Բատիշահըմ չօգ եաշա» գրուած, ուսուց. խումբին առաջնորդութեամբ, դպրոցին բակը՝ յատնկայս Համիտիյէ մատչն ու Վեհ. Կայսեր ձօնուած շատ մը երգեր երգելէ վերջ, քայլերգով մը եկան դատարանին բակը կարգաւ մէկ կողմ չարուեցան։ Վերջը եկան Հայ ու Ցոյն դպրոցներու ուսուցմարմինները իրենց աշակերտներով։ Կառ. ամբողջ պաշտօնեաները պաշտօնական զգեստով ու ատիճանական կարգաւ բակը իջան։ Երեսունի չափ զինուորներ բարեւի կեցած էին։ Պանտամիզիզի խումբը կազմ և պատրաստ։ Ժողովուրդը խռնուած էր պարիսպին ներսը ու դուրսը։ Ժամ 5½։ Բաղաքիս Միւֆթիի էֆէնտին բարձր ձայնով իր աղօթքը արտասանեց, որուն ժողովուրդը ամէններով ճանչակցեցաւ։ Երկու Իսլամ և մէկ Ցոյն աշակերտներ օրուան հանդէսին առթիւ իրենց ուսուցչաց կողմէ պատրաստուած ճառեր արտասանեցին բարձր ու յստակ, որոցմէ վերջ հայերէն ու հայ-ազգանունքներէն մէյմէկ ուսուցիչ խօսեցան դրաւոր. իւրաքանչիւր ճառի ետարտումին յարմար երգեր կ'երգուէին։ Հայ խօսողը՝ քաղաքիս Ներս. վրդ.ի ուսուցիչ Միքայէլ էֆ. Սինապեանն էր, որուն գրածը օրուան բոլորէն և ուրիշ անգամուան գրեթէ ամէնէն, լաւ շարադրուածն էր, իր արտասանութիւնը մանաւանդ խիստ ազդեցիկ էր, նոյնիսկ մանկականները հիացան։ կը շնորհաւորենք զինքը։

Վեհմ. Դայմագամ պէյը իր կարգին պատշաճ բանախօսութեամբ մը ժողովուրդին ճանչակցեցաւ։ Հանդէսը վերջացաւ «Բատիշահըմ չօգ եաշա» երգով մը։ Ժամ մը տեւեց։

Սոթքաղար Պ.

ԶՐԻ ԶՐՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ո՞վ կը հաւատայ.

«Դիւղական հոգաբարձութիւն մը այս վերջերս կը փորձէ ինք իր գիւղուն ուսուցիչ մը ճարել, կը գտնէ հատ մը, ու կը պայմանաւորուի հետը։

Բայց ան օրը ուր վարձանը պիտի բացուի, ի զո՞ւր ուսուցչի կըսպասէ։

Մարդը չի գար։

Ու գիտէ՞ք ինչու։

Իբր թէ «նոր գործակալութեան մը» Քարտուղարը կը յաջողի անոր (ուսուցչին) աչքերը շլացնել և զայն համաձայնեցնել ուրիշ հոգաբարձութեան մը հետ, բնականաբար ապահով ֆօֆնէնէ մը չի ղրկուելու համար։»

Մա՛հ, ո՞ւրչափ պարզամտար, միամիտ դատատու է եղեր այդ մարդուկը, որ արդէն երաշխաւորեալ պաշտօն մը՝ առանց ֆօֆնէնէի ձեռք ձգելէ ետքը, երթայ քարտուղարի մը դիրկը իյնայ, ֆօֆնէնէ տայ իր կէս կամ մէկ ամսականը (այս կէսը ճշդած չէ Կարճ-Խօսքերու մեծախօսիկ հեղինակը։) և դրժէ գիւղական հոգաբարձութեան տուած խոստումը, ու լքէ իր նախապէս տանձնած պաշտօնը, կէս կամ մէկ ամսոյն վրայ տալու համար...։

Ասանկ պարզամիտ դատատու մը՝ կը կարծէ՞ք որ արդի հրապարակին վրայ գտնուի։

Բայց չարաճճիին մէկը՝ այս վարժապետին անուան և մականուան սկզբնատառերը կը մատնանչէ Լ. Շ։

Այս առթիւ մեծախօսիկը՝ կարճ խօսքերով կարճուկ պատգամ մը կուտայ Ուսումն. Խորհրդին.

«Զեմ կարծեր որ Ուսումն. Խորհուրդը սեղեկութիւն ունենայ բոլոր գործառնութեանց մասին (վերի գրածին կ'ակնարկէ)։ Բայց հարկաւ գիտէ թէ այդ կերպով ձեռք բերուած շահ մը չի կրնար օրինաւորութեան սահմանին մէջ ապրիլ, և թէ ամէնէն անչնչան վարժարանն անգամ պէտք չէ որ խաղալիք դառնայ ո՛ և է մարդու մը ձեռքը....։ Անչո՛ւշտ գիտէ նաեւ թէ՝ ուրիշ ամէն մարմնի աւելի իրեն կ'իյնայ այս անկանոնութեանց առաջքը առնելու գործը։»

Եթէ այս ակնարկութիւնները՝ երրորդի մը համար եղած ըլլար, որ արդէն չարաշահութեան հմաքաւ մը թողած է, թերեւս Ուսումն. Խորհուրդն ալ նկատողութեան առնէր. բայց այն տեսակ դիւանատան անդամի մը կ'ուղղուի, որ իր պարկեշտութեամբը, ուղղամտութեամբը և գործունէութեամբը պատիւ կը բերէ իր պատկանած դիւանին մասնաւորապէս, և Ազգ. Պատրիարքարանի պաշտօնէութեան՝ ընդհանրապէս։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԳՇԱՄՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ՎԱՇԻՆԿԹՕՆ, 4 Սեպտեմբեր.— Գօլօմպիա սէֆարէթխանէսինէ կէլէն խապէրլէրէ նազարէն, Վէնէզուէլլա ափվալը քէսպը վէխամէթ իթմիշ տիր։ Էշգեան իլէրիլիմէքտէ օլուսպ, պունլարըն սէրբէրտէսի օլան տօքթօր Կարպիրաս տախի հէնուզ մաղլուսպ օլմամը տը։

ՊԷՐԼԻՆ.—Զին հէյէթը մուբախասաը բէեխի Բրէնս Զուն՝ Իմբէրաթօր Ֆրէտերիք իլէ Իմբէրաթորիճանն գապլարը իւզերինէ կըրանթալար վազ իթմիշ տիր։ Բրէնս Զուն՝ Իմբէրաթօր Թարաֆընտան գապալ օլունմուշ տը։

—Իմբէրաթօր Վիլհէլմ հաղրէթլէրի՝ Բրէնսլերէլէ հէյէթը վիւքէլա ազասը վէ ժէնէրալլար հաղրը պուլունուգլարը հալաէ Բրէնս Զունը հուզուրունա գապալ իթմիշ, վէ Բրէնս Զուն տախի Զին Իմբէրաթօրունին նամէսինի գրաաթ իթմիշ տիր։ Իշպու նամէ իլէ Իմբէրաթօր՝ Մ. Բէթէլէրին վէֆաթընտան տօլայը պէհանը թէէսիսիփ վէ Պօքսըլարըն նիւֆուզընը գըրմագ խուսուսընտա Ալման ասքէրինին մուավէնէթինտէն տօլայը պէհանը թէէքքիւրլէ, պունտան սօնրա իբի հիւքիւմէթ արասընտա մինտանպաթը սօսթանէնին սէվամ իսէճէի հագգընտա իսմիտ պէհան իթմիշ տիր։ Ալմանիա Իմբէրաթօրը ծախի ճէվապէն Պ. Բէթէլէրին վէֆաթը մէսէլէսինտէ Զին Իմբէրաթօրունին մալիսմաթը օլմատըղընտան էմին օլուսղընը, վէ Զին հիւքիւմէթի՝ իլէրուսէ գավաիսը մէսէնիսէսէ բիսէեթ էթմեի թագտիրսէ, իբի հիւքիւմէթ պէհինտէի սամիմիյէթին էսքիսինէն տահա զիեատէ դավի օլաճաղը թագտի իսուկինի պէեան իթմիշ տիր։ Բէնմը գապտան սօնրա Բրէնս Զուն՝ մախէէթթինէ թաեին օլունան ասքէրին բէմը կէչիմինի թէմաղա վէ պաէէու իգամէթինէ թախսիս օլունան տարէէ ավէթթ իթմիշ տիր։ Իմբէրաթօր հաղրէթլէրի՝ էօյլէսէն սօնրա Բրէնսէ իատէի զիեարէթ իթմիշ տիր։

ԼՕՆՏՐԱ.—Ինկիլիէրա հիւքիւմէթի՝ Տէպէէրս չէհրինէն չըգան էյմաս մատէնի իւզերինէ եիւզէտ օն նիսպէթինէ պիր կէօմրիւք վազ իսէճէեինի իլան իթմէսի իւզերինէ, մէզքիւր մատէնէր էսնամը ֆիաթը թէնէզզիւլէ եիւզ թութմուշ տը։

ԲԱՐԻԶ.—Բուսիա էրքէանը հարպ բէեսի ժէնէրալ Սախարօֆ Ֆրանսա օրուսընին Բէյմսատ իճրա օլունճագ սօն մանօվրալարընտա հաղրը պուլունանագ տը։

—Պէլէտիյէ բէեսի՝ Բուսիա Իմբէրաթօր վէ Իմբէրաթօրիճասընին Ֆրանսատա էանսի զիեարէթինտէ խութիգպալ խիպ Սէն էեալէթի էհալիսինին Բուսիատա գարշը օլան մուհապպէթինի իպրազա վէսիլէ վերմէլերի իչին Բարիզի տախի զիեարէթլէրինի Զար հաղրէթլէրինտէն թէմմէնի իթմէեէ գարար վէրմիշ տիր։

ԲՕՑՏՍՄ.—Իմբէրաթօր հաղրէթլէրի՝ Բօցսամ սէրայընտա Զին հէյէթը մուբախասասը բէեսի Բրէնս Զունը հուզուրընա գապալ իթմիշ տիր։ Բրէնս Զուն՝ Մ. Բէթէլէրին գամէնտան տօլաեը Զին Իմբէրաթօրունին կէօնտէրմիշ օլուսղը թագիեէնամէի գրաաթ իթմիշ տիր։

ՆԻՒ ԵՕՐԳ.—Ամէրիգա հիւքիւմաթը միւթթէֆիտէսի՝ տօնանմասը իչուն ճիպութիսէ պիր քէօմիւր տէքսը թէէսիսի զրմնընտա թէչէպպիւսաթտա պուլունմուշ տը։

ՐՕՄԱ.—Բօմա իլէ Պէրլին արաբնտա զաեէթ սէրի պիր թէչէզզիւհ թրէնի իհտաս իթմէք իչիւն, պաղը գումբանեալար արասընտա մուվաֆագաթ հասըլ օլմուշ տը։ Պէրլին իլէ Բօմա արասընտա 1988 քիլօմէթրօլըգ մէսաֆէ 36 սաաթտա գաթ օլունճագ տը։

ՎԻԵՆՆԱ.—Խրտիվը Մբարը ֆէլեամէթլու սեվլէթլու Ապպաս Հիլմի բաշա հաղրէթլէրի Տէրսաատէթ ավտէթ իթմեի էսնասէ պուրաեա ուղրամըշ տը։

ՊՈՒԷՐԻՆ.—Տէրսաատէթ մուվաբէտաթընա գաբշը Սիւնէտէ մէվզու օլան գարանթինա լազվ օլունմէզ տը։

ՖՐԻՏԷՆՍՊՈՒՐԳ.—Զարէվիյէ՝ էօնիւմիզատքի ճիւմաա էրթէսի կիւնիպուրաեա մուվասբէէթ իսէճէք տիր։

ԿԷՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ԲԱՐԻԶ, 5 սեպտ.— Ժէնէրալ Պոթանըն թահթը րիհասէթինտէ Պօէր ժէնէրալլարընտան մուբէքքէպ օլարագ իֆթիմա իսէն տիվանը հարպ՝ Գաբ վէ Նաթալ արագիսինէ հիճիւմ իսիլմէսի հագգընտա պիր գարար իթա էյլէմիշ տիր։

—Գօլօմպիա-Վէնէզուէլլա իսթիլաֆբընըն հալը զըմնընտա Գօլօմպիա հիւքիւմէթի Ամէրիգա հիւքիւմաթը միւթթէֆէսինին միւատախէլէսինի պրկա չարթ գապալ էյլէմիշ իսէ տէ, Վէնէզուէլլանըն գապալի գաթի վէ աչիքար տէեիլ տիր։

—«Տէյլի Նիւզ» կազէթասը թարաֆընտան նէյր օլունուպ Գօսթրէն չէհրինէ Զոր հաղրէթլէրինին բէխ Գրիւկերի գապալ իսէճէեի հագգընտա գօնթ Լամստորֆը տօգթոր Լէյսէէ իթմի մալիսմաթ էյլէսինինէ տախի վուգուա կէլէն չաեիսէ թէպպիղաթը բէսմիյէեէ իդթիրան իթմէգտէն մուգատէմ իթիմատ իսիմէմէի լիգուսմընը Ֆրանսըզ կազէթալարը եազըեօր։

ՊՈՒ ԿԻՃԷՔԻ ՀԱՐԻԳ

Իսնկիւատրատա Նուհ Գուեուսունտա Ռիւշիւք Պազլար Պաշընտա քէրասթէճի Դարագին էֆէնտին միւէեսարրքի օլտուղը սիկուրթալը խանէէն տիւն կիճէ սաաթ 3 պուչուգ բատտէէրինտէ աթէչ զուհուր իսէրէք, իթթիհալինէ սիրատէթլէ 6 պաղ խանէ եուսարդան սօնրա սաաթ պէշէ տօղրու պասարբըլապիմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ոմ տիւն ազչ. գաբ.	26—24
» » » էն եիւքէք	26—26
» » » էն աչաղը	26—20
Բումէլի չըմէն. ազչ. գբնտ.	101—75
» » էն եիւքէք	102—
» » էն աչաղը	100—37

ՊԱՆԳԱ ԱԳԱՍԻՕՆԱՐԸ

Բէյմի ագսիսնը Օս. լիր.	13—
Սիկարէթ Ա.	—88
» Բ.	—45
Թրամվայ	5—80
Ժուխանա	1—65
Օպլիկասիոն Թրամվայ	478—
Ասիւրանս	3—95
Գրէսի Ժէնէրալ	0—10
Սօսիէթէ Օթօման Ինկ. լիր.	0—12
Լօրիօմ	56—
Պանգ Նասիոնալ սը Կրէդ	408—
Թրանսվալ	82—50
Բըսթրմ թանվիլաթը	461—
Գրէսի Ֆոնսիէ էժիբսիէն	264—
Անատօլը շըմ. ագսիսնը	9—25

ԱԳԶԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ազ. տան	գր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—04
Մէթալիք	99—10
Ինկիլիզ լիրասը	110—01
Ֆրանսըզ ալթունը	87—19
Բօլ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—08
Գարպոն գայմէսի	8—58

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 4 Սեպտ.

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	93—75
Օսմ. էսհամը աչբլարը	24—37
» գաբանտը	24—12
» » Բ	49—25
» » Գ	26—25
Օսմանլը Պանգասը	11—
Մբսրը Տուլ. մութթահրաէ	108—
Պուլկար իսթիգրազը	81—
Դամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	23—335

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—05
Բարիզ 3 այ վատէլի	22—98¾
Ֆիորէն Մանտա	——
Վիէննա չէքի (գուլդեն)	——

Բարիզ 4 Սեպտ.

Ֆրնս էսհ. 4% Ֆր.	101—95
» » 4½%	101—75
Եէնի Օսմ. էսհամը աչբլարը	24—70
» » գաբանտը	24—70
Բումէլի չըմէնտրֆէրի	101—
Օսմանլը Բէյմիսի էսհամը	308—
» Պանգասը	520—
Դէյիսի Լիոնէ	1043—
Իթալիա էսհամը	98—65
Բուիօրիթէ Թիւրք	507—
Օսմանիյէ	455—
Տուան Օթօման	510—

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիսէ քեանն (Էճզախանէի Թիւրքիյէ) եէվմը քիւշարնան պէրի կէօթէրմիյի ինթիզամ վէ արգաթան վէ իշղար օլնան քեաֆֆէի էսվիյէնին խալիսյէթ վէ էհվէնիյէթնաէն սօլայը չէհրիմիզին էն մի-քէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրլէրինէ նուամանէի խիթիաալ օլմագ չէրէֆինի իշրաղ ինթիզ տիրմ պու տրդաթ վէ իհթիմամ մունդամ օլան թէկհարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլէրճէ ասը նաղարը էհէմմիյէթէ ալնաճագ մէվատանն պաչլընմասը տրը. ամէնին միւսէլլէմի վէ տէվիրը ըէսմիյէնին տախի մուսատագ օլտուղը իշղէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պէր թէէսխատէն պէքլէնիլէն չու խրատմաթը միւսթահսէնէյէ պէր իլավէի ինանիյէթքեարի օլմագ իշղէ եէվմը թէէսխանէն չիմիսէ գատար միւրաճաաթ խէն պիլիմէլ զուէֆիյի խասթէկեան մէճմանէն թէտավի խթտիրիմէք վէ մուալէճաթը լազմէ տախի քեկա պիրա իւճրէթ իթա խիլմէք կիպի էսթիյար օլնան ֆէտաքեարլընգար նաղարը տրդաքան ալընաճագ օլուբ իսկ պու էճզախանէնին խթիհսաը մէնֆաաթատան զիյատ հէմճինսէ խրտմէթ կիպի պէր ֆիքրը ինանմիյէթբէրվէրի իշղէրինէ թէէսխ խիրմիշ օլտուղը տէրհալ թայնին խէր, իրթէ չու թատատ օլնան հիմմաթը մասրուֆէտէն նաչի պէր քի պու էճզախանէ թարիղը թէրազդրատ գաթի տէրէճաթ իտէրէք, պու կինքի մէրթէպէի իհրաղ էյլէմիշ վէ պու եիւզէնէ տէ էրպապը միւրաճաաթին մէմնունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ սաթրպպանին տախի խօշնուտիրինի ճէլպ էյլէմիշլեր։

Մէզքիւր էճզախանէտէ քեաֆֆէի իլեզ վէ էմրատա քէսպը իհթիսասը թամ էյլէմիշ մէշահիրը աթբպպա հէր կիւն էվզաթը մուայէնէտ հազրը պուլունտրգարը կիպի զիւքիւր ու ինանսէ մախսուս օլմագ իշղէ ատ մուայէնէխանէլէր մէվճուտ տրը. էճզախանէտ պուլընան այնաթ վէ էտէվմէր ֆէնինիյէնին միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկեանէ տէնիլմէյէ չալան օլան (թանիլիսանէ) իսկ ճանիպը հիւքիւմէթը Սէհիյէտէն Եվրօպատա տօգուզ սէնէ թահսիլ իթտիրիլտիքտէն սօնրա իլք տէֆա օլարագ քիմիակիր տրլօմասրնը իշրաղ իլէ չէհրիմիզ ավտէթ իթմիշը օլան Մէքթէպը թրպիէի Շահանէ քիմիակիր մուալիմէրինտէն Տօքթօր Ահմէտ Հիւսէյին պէյին եէտը իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ իտիլմիշ տիր. մուամիլէյին ֆէտնը թահլիւէյի էգթիտարը պուրաճա նասը մալիմ իսկ, Եվրօպաճատա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէյի պէտնը ինանտա միւհթաճը թահլիլ հէր նէ վար իսկ, անը քէսմը իհթիմամ իլէ պիթթահլիլ աթբպպատա իհզար վէ պանայէն ալէյ աթբպպայի մուամիլէյհիմին իշղէրինի պիր գաթ տահա թէսիլ իթմէքտէ օլտուղը կիպի մէրի օլան մատէնի նէպատի հէր նէվ մէվատտը տախի սուբէթը միւքէմմէլէտ թահլիլ վէ իհզար իթմէքտէ տիր։ 8—8

ՏՕՔԹՕՐ ՀՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մուամիլէյի փարիսէ միւտէթը մէտիսէ էմրազը տախիլէ վէ ասապանէ քէսպի իսթիհսաս իշղէյուլ սարա, էճրազլօս, խթէրիք, կարբի պաշ աղրըսը, նիւզիլ, ույգուսուղլուգ, ույգուտտա կէզինմէք, չօճուգլարըն իտրար թուրթամամալարը վէ էնվան սինիրխասթարքեարը էյնկեթրիք իլէ թէտավի իշղէտյի կիպի միսէ սուլարը, վէ միսէ սույունըն արթմասը վէ էքսիլմէսի, պաղրրսագ, գալպ, ագ վէ գարանֆիյեր վէ պիւմիւմէ էմրազը տախիլիէի սարէրէի ֆէյնը թրպպը էն սօն քէչֆիաթը իւղրէ հէր կիւն սապահատն էօյանէնէ գատար իսանտօլտա օգճիլեր պաչընմա (Պայազիտ) վէ ուղուն չարշուտա (Մէրիտի) էճզախանէլէրինտէ վէ էօյլէտէն սօնրա, պէյ օղլու ճատատէի քէպիրատէ Օտիսն թէաթրօսու գարշուսնտա 165 նօմէրօլու Մուայէնէխանէի խուսուսիէսինտէ միւրաճաաթ իսէն խասթէկէանը գապալ իյլեր. Մուայէնէխանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավիի էյէթրիկի վէ էյէքթրիկ պանէօսու մէվճուտ տուր։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ

Բարձրագոյն ընթացք՝ Գորշնական պարէր բնագիտական և բնապատմական գիտութիւնց Կ. Ս. Տէմիրեանի.

Սոյն գործը Կրթական Մրաշրի համաձայն պատրաստուած ըլլալով, յատակ և դիւրահասկնալի ոճով մը կը խօսի Մարգարտաբոյսերէն և տարբերակներ պայմաններու, Բուսաբանութեան. Երկրաբանութեան, Մետեորաբանութեան, Բնագիտութեան և Տարրաբանութեան ամէնէն կարեւոր և գործնական ու արուեստագիտական մասերուն վրայ։ Դասագիրքը կը բաղկանայ 352 ութածալ էջերէ և կը պարունակէ նիւթին պատշաճ 228 ընտիր պատկերներ շատեկան ծանօթութիւններ կու տայ նաեւ ամէն կարգի արհեստներու վրայ, որով անհրաժեշտ գիրք մը է նաեւ ամէն արհեստաւորներու։

Գին 7 ֆռանկ

Տէմիրեան էֆ.ի ահիռ երկասիրութիւնը, որ բաղմաթիւ Գերազանց Քննիչներով ալ համեմատած ու ճոխացած է և կ'ամբողջացնէ իրագիտական և բնապատմական ճիւղին յատուկ և նոր բագոյն ծանօթութիւններով լի իր ամբողջ դասընթացքը և որ իր դրական և դիւրաստոյց մեթոտովն ու նիւթերու պէսպիսութիւնովը կը գերազանցէ ցարդ լոյս տեսած հեղինակութիւնները, կեղբ. Վարչութեան Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ վաւերացած ըլլալով՝ Ջերմապէս կը յանձնարարուի մեր լոյսը վարժարանաց համար։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ ՆԱԵԻ

Նոյն հեղինակէն Ծաղկաթաղ Ծանկան դասերու, պատկերազարդ նոր ընթերցարանը։ Գին 3 ֆռանկ

Կեդրոնատեղին է Կեդրոնական Նոր Դրատուն Մէրճան փողոց Եալտրը Խան թիւ 8—9։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Միւամիլէյի՝ օն պիր սէնէ մուգատէտ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէտէն պա չահատէթմամէ, խուրուճ իթմիշ, վէ զայրէթ ու խթիգամէթիյէ հէր քէսէն հիւսնիւ թէվէճճիւհ վէ էմնիյէթնի գազանմրշ, էրպապը նամուս վէ լիյագաթատան վէ պիրինճի սրնրի տավ վէքիլէրինատէն մասրուֆ պիր գաթ տրը։

Քէնտիլերի՝ հէր նէվ Շերի, Հուգուգ, Ճէղա վէ Թիճարէթ տավալարընը տէրէօճաէ իտէր։

Պիր մէպլաղը մալիսմ մուգապիլինտէ ալթը այրգ վէ սէնէլիք ապօնէ գայտ վէ գապալ իյլեր։

Տավալարը հագգընտա մէճճանէն մալիսմաթ ալմագ իսթէէնլերէ պէյանը բէյ վէ իթայր մալիսմաթատան գաչընմագ։ Էքսէր տավալարատան բէչին իւճրէթ ալմասրդը կիպի, բէք չօգաբընտա սուլէն թէվլիյէտ գուսուրէյլէմէգ։ Սապահարը սապի 2—6եա վէ ագշամարը տախի 9—11է գատար եազբխանէսինտէ պուլունուր։

Իսարէխանէսի՝ Պազը Ալի ճատէսինտէ Մուսուլխանընտա 6 վէ 7 նումէրօլը օտալար տրը։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ՝

Կ. Պոլիս Մահմուտ Փաշային ֆէր-Եբ Ռէ- 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան ծննդեանց օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատուն յանձնարարուած անուշները և զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին, վաճառատան մէջ կը գտնուի նաև ֆոնտան և ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերք մը։ Դաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ Գիները չատ ածան են։ 45—106

Էն ալա վէ նէֆիս իքէտէն մամուլ ՊԱՖՐԱ վէ ՍՈՒԿԼԷՑԾ քեաղըզլարը եալընըզ սիկարա մէրգէլբարընը մէմնունն էտէպիլիր։ Պու քեաղըզարընկ ֆէվքէլատէ միւէսէրիյէթի մուգաիլէրինին արթմասընա սէպէպ օլմը օլաղընտան, գարագլարընն տէրուինտէքի սէֆիրամէհրինէ վէ ալամէթի ֆարրգայը սայրէյէ տիգգաթ օլընմասը թավսիյէ լընը։ 43—56

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԷՐԱԳԼԷԼԱՐԸՆԱ

Մէտրիգ նէղարէթի ճէլիկէտի էվրագ գալէմի խիւլէֆաքընտան Հասան Թաքնին էֆէնտի իլէ նոթա վէ ֆէնտի վուսիգի մուալիմի Զուլֆանան Դրիգոր էֆէնտիլէր Թարաֆընտան հէր օր պէշ կիսնտէ պիր՝ մուսիթազանին նէշը իսիլմէքտէ օլան էղմարը մուսիգի եաթաթ մինթիթգրվ չարգը վէ գանթ նօթասընն իքինտի ֆորմասը նէշը իտիրմիշ տիր։ Պիրէրթանէ էսքիմէէրինի հավէնքեարանը մուսիգիյէ թավսիյէ իտէրիզ։

Մանալը ֆիրուխթի Պազը Ալի ճատէսինտէ 22 նումէրօլու Իսթանպօլ քիւթուպխանէսի, Մէրճանտա զաչը Եզնա էֆէնտի վէ էսկի Զապիթէ ճատտէսինտէ Սէֆա ֆօնսկրաֆիանէ-սիլէ սաթ մահէլէր տիր։

ԴԵՂԱՀԱՏՔ ԱՖԻՑԷԹ

Պնդութեան ենթակայ եղողները եթէ ժամանակին չը գարմանուին, անխուսափելիօրէն անոր հետեւանք եղող թանանուրման պիտի ենթարկուին՝ որովհետեւ, բնականի դէմ, օրերով սատմքին և ադիքներուն մէջ մնացած ուտելիքները փոխանակ մարսուելով մնունդ տալու ընդհակառակը թունաւոր միքրոպներ յառաջ բերելով արիւնը կ'ապականին և ախորժակի պակասութիւն, գլխուցաւ ու պոյտ, դժուարամարսութիւն, բերնի հոտ, տեռատեռութիւն (պասուր որովայնի ուռեցք, խիթ (սանձը), սիրտ խառնուիլ, աչքի խաւարում, և այլն հիւանդութիւններ յառաջ կը բերեն։ Մայրաքաղաքիս առաջնակարգ դեղագործներէն Անտոն Գօլօլեան էֆէնտիի հնարած և կայսերական Բժշկական Ժողովէն արտօնուած «Ամիրէթ» դեղահատներուն գործածութիւնը վերոյիշեալ ախտերէն բոլորովին ազատ կը պահէ, լուծողութիւնը կը դիւրացնէ և սատմքան ու ադիքները զօրացնելով կուտայ անոնց կանոնաւոր և բնական վիճակ մը որով և միշտ լուծողական դեղեր առնելու պէտք չի ձգեր։

Ընդհանուր վաճառատեղին է Կ. Պոլիս Ճըղալ օղլու Ասքր դեղարանը կը ծախուի նաև Պահէճ Գարու Բիւլէնտ-Միսքեան և Մէրճամէթեան դեղարանները և Ղալաթիա Մատէլլայի դեղարանները։

ՏՈՒԻՔԸ (5) ԴՍ.ՀԵԿԱՆ Է

Դաւառներէն մեծաքանակ և փոքրաքանակ յանձնառութիւնք կ'ընդունուին։

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻՒԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՖ

ԱՄԷՐԻԿԱՆՆԵՐՆ ԷՆ ՄԷԾԱՐՈՒՐ ՏԻՔԻՆ ՄԱՔԻՆԱԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

NEW HOME

Մէզքիւր Սէրկիի Ումումիսինտէ Հմիւքաֆաթընը, HORS CONCOUR ըէգալէթսիզ գաղանմըշ տրը։

Էն ուֆագ թէֆերրուաթընա գատար էմսալնա թէվէֆֆիրագ իսէր

Թիւրքիա իչին եէկեանէ ահէճքատը Ց. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ էվլատլարը

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթամպօլտա, Պահէճ Գարուսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն՝ 7 Թրամուէյ խաթթը իւղէրինտէ

ՇԻՒՊԷԼԷՐ՝ Իզմիրտէ, Սմիւրնտէ, Ափիոն Գարահիսարտա վէ սարէ Թամիր վէ էֆրէթիմէսի մէճճանէն տիր

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

1851 TORONTO WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍՑԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851ՏԷ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ԻՆՍԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիյանլարընն մէճմուլ	ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասրլաթը սէնէվլիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէսիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէմնին միւտիրի՝ ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպօլ, Պահէճ Գարու, Անանիատի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարատա իչկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագատա տրը

ԻԽԹԱՐ.— Շէհրէմիզդէն էն մասրուֆ Ֆրանսզ վէ Ալման գումբանիալարընն սէրմայէսի հասրլաթընա նիսպէթէն 100 % օլաուղը հալտէ Ուէսթրընքի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթրընն բրպիսլէրինէ թէֆէէվիւգ իսթիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տրը։

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԷԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՃԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖԻ. 7500000

1899տա	մէրի իւլ իճրա	էսմիր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ.	19,534,276
»	»	հանկրն » »	460,267,203
»	»	» բրիմ »	1,433,965

Էյմէ-ը էյ-ալէրնէ վէ չօճուգլար իչիւն միւէսիլ չէրաթի իլէ սիկուրթա ագտ իտէր

Եանկընա գարը հէր նէվմի պինա վէ էշկա իւղէրինէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Նոֆէլա՝ թասարրուֆ գարը մալ, Եվրազը նագոտյէ վէ վաքօր սիկորթալարը գապալ իտէր։

Հիսէսատարանա՝ 1896տա 18½ %, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շերքէթին Պանքէրլէրի՝ (Էտրոսատէթատ Դրէսթի Լիոնէ, Լօնտրատա Մէկկօ Աւոթրիան Պանգ, Սօֆեատա Պանգ Նասիոնալ Պիլիկար։

Թաշրալար իչիւն միւսատիտ վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլըյօր Թիւրքիա իչիւն ումումի միւֆէթթիչ՝ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպանի սօգագ, Ճէլտիրան

Թիւրքիա իչիւն ումումի միւֆէթթիչ.— Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Հէր չէյտէ մուհֆազատ սրհէթէ չալըշտրզընզ կիպի, սիկարա քեաղզիլարընն տախի նաֆի օլմալարընա իթթնա էտնիպիզ։ ՏԻՒԲ վէ ՊՕՆ վէ ՊԷՑԱԶ ԳԱՊԼԸ ՊՕՆ նամը իլէ սիկարա քեաղըզարընը թավսիյէ իտէրիզ։ 36—50

بلو علی کاعدی

BÉRA

ԵԹԷ ԿԸ ՓԱՓԱՔԻՐ՝ առանց ինամակար նիւթեր պարունակելու առոյգ Ջարար սիկարի թուղթեր ունենալ՝ ծանեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գունաւոր քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զիմպիւլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յաճախորդաց և յանձնակատարներուն ԴՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՁԵՂՔ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեդրոնէն զգուշացիր։

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸՔ

Ազգընդրէն գօգմամասրնը, տիչերիրիզին խասթալըգտան քիւլիէն արի գալմասընը արդու իտէր իսէնիզ Պազէ Գարուսընտա Նիզամիէ գարագՕԼ գարշու քէօչէսինտէ 1 նօմէրօլը մահալը մախսուստա տիր թապիպի

ԽԱՉԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

պուլմալըսընը։

Մուամիլէյհ Մէքթէպի Թրպպէի Շահանէտէն մէէղուն օլուպ, հիչ պիր ազրը հիսա իթթարմէքտիրին տիչ չէքմէքտէ մուճիսի պուլունտրզը պիր իլաճ իլէ հալընը իբի տէֆատա էն չէսիա տիչ ազրըլարընը քէսմէքտէ։ «աքօրբիթ ինկիպի հէր նէվ տիչ էթթի խաթալըքարընը թէտավի իթմէքտէ էֆէնդին էն սօն ուսուսլի իւղրէ վէ նէվ վիճատա ալէսթաքար իլէ տիչ տօլընրմագատա տրը։

Էնվայի թագմա տիչ վէ չէնէ իմալընատա քի մէհարթի քամիլէսի ումումի միւլթէրիլէրինին հիւսնիւ թէվէճճիւհ հինի ճէլպ իթմէքտէ տիր։

Ճուսա կիսնլէրի մուայէնէխանէսի բազար կիսնլէրի տէ կէտիկ Բայատա Համամ ճատտէսինտէ, 15 նօմէրօլը խանէսինտէ միւրաճաաթ իսէն ֆաւգարայը մէճճանէն թէտավի իսէր։ Սապահարը սաաթ 1½ա գատար վէ ագշամարը տախի սաաթ 11ա՝ ալընա հէր վագրթ խանէսինտէ պուլունուր։

ՄԷՔԵԱՔԻՊԻ ԲԸՊՊԻՑԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

ՍԷՐԻՐԱԹԸ ՃԻԼՑԻՑԷ

ՎԷ

ԷՖԻԼԷՆՃԻՑԷ ՄՈՒԱԼԼԻՄԻ

Ֆրանս Տէրի վէ Ֆրէնկ Խանընը Բէրէ ճէրմէրի ոչչի հոխասէրէնտէն

ՏՕԳԹ, ԶԷԼԱԼԷՏՏԻՆ ՄՈՒԽԹԱՍ

Ճուսա իրթէսի) կիսնլէրի սաաթ
Բազար իրթէսի) 9 տան
Զարչէնպէհ) 10½ա գատար
Բէնչէնպէհ = սապահտան 6յա գատար
Սալը = սաաթ 7էն 10½ա գատար

Իսթանպօլտա, Ճուղալ-օղլունտա Իրան սէֆարէթխանէսի գորպիտատ Շերէֆ էֆ. սօգաղրընտաքի 18 նումէրօլը խանէսինտէ խասթա գապալ իսէր

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԷՔԵԱՐ ԹԷՖԹԻՐԳԱՍԸ (51)

ՄԻՒՐԷՊՊԻՅԷ

10

Պունդար պէօյլէ պօլ աղըզտան պիրիպիրինէ ամբպ թուրմագտա, հէր չէյլ գերբրպ տէօքէքտէ իքէն, աղաճլարըն արատընտա քիւչիւք զէնճի քէօրէ «Պէչիր» սօլուգ սօլուղա պիր թէլաչա չէզարագ, պօնճուգ կիսլի գարլանան կէօղլէրի իլէ միւթէհայիրանէ իքիսինին տէ հարինէ պագարգատան սօնրա, պէհապ տիչէրինի կէօսթէրիպ,

—Հայատ պէյ էֆէնտիլէր, իքինդի տէ պէօհիւք էֆէնտի խթէեօր, չարուգ չիմտի խթէեօր- տուրմագ եօգ. տէտի։ Պէչիրին պու թէպլիրը միւսթահսէնէ իւղէրինէ, Սաարինին օ մարարմըզ չէհրէսի սաք սարը քէսիլտիքտէն պաչգա, Ամուճա պէյին աղրըմահան գալչասընա տա չէտիտ պիր սըղը եարբչտը։ Իքիսի տէ պիրիպիրինէ տրգաթլա պագարլար, պու նաղարլարընտա նէ էսէրը հիտատէթ վար իսի նէ ինֆիալ։ Պու ուէնի ֆէլաքէթէ գարչը չարէ ճուեանէ պիրէր նաղարը խթիղտէլէ պագըշրեօրլար իսի։ Ամուճա պէյ միթէլաշի պիր հալաէ քէօլէեէ տէտի քի,

—Օղլում Պէչիր պիզ ժիմնասթիգ թրբաթէզասընտան տիչտիւք, իշթէ պէօյլէ օլտուգ, եօտտա սօքան օլուր իսէ, պիզտէն իշթահրեին կիսլի սէօյլէ։

Պէչիր կիսլէրէք,

հիւ՛ հիւ՛ հիւ՛ հի՛ հի՛ հի՛ հա՛ հա՛ հա՛։

Ամուճա պէյ հիտատէթլէ.

—Օղլան, նէ՞ կիսլիւեօրսուն։

Պէչիր հալէա սըրրթարագ։

—Նէեէ՞ կիսլիմէեէճէք, սիզ եալան սէօյլէեօր, ճանպազլըզ, սարընճագ՝ աշաղը պաղէտէ, սիզ օրատա տիչտիւ, սօնրա պու թէրէեէ նա՞սըլ չէգտը։ Սլ սանա իշթէ պիր սիւալ, հէմ հագգլը պիր սիւալ, կէլ պունա պիր ճէվապ ուլցուրտա վէր պագալըմ։ Ամչատրա տիչտիւ ալէա, եօգարբէա նա՞սըլ չէգտը, վէ նէ՞ խալի խթմէեէ չէղտը, պաճագ գատար քէօլէսինի գանարրամարգատան սօնրա, չիմտի գօսգօճա էֆէնտիսինէ նա՞սըլ մէրամ անլաթաճաղըզ, պիլմէմ։ (պիրազ տիչիանտիքտէն սօնրա) հայատ Պէչիր սէն կիթ ֆ կէլիեօրլար տէ պիզ չիմտի էնիեօրզ։

Պէչիր էլէրինի չէգէրթաթարագ.

—Աչաղտա տիչտի, եօգարբէա չէգտը... տումպալա պապամ տումպալա հայ... տէյէրէք՝ օյնաեա օյնաեա եօքուչտան աչաղը կիսթի, ամուճա պէյ տէրին տիչիւնէրէք.

—Տամատա պէյ էֆէնտի, պիզ պիրատէրին եանընա կիսթմէզտէն էվվէլ չօրապլարբմըզը տապան թարաֆընա գամուգ եուն կիսլի չէյլէր սրգըշրբրգագ ֆէնա օլմագ, չիւնքի պու իլին նէթթիճէսի ֆալագտեա չէրգաճագ զանն իսթիեօրսուն։

Սատրի տահա նիքպինանէ տիչիւնէրէք.

—Գօրգմա... գօրգմա գուրթուլուրուգ, կէօհա չարխքֆէլէք կիսլի տէօնմէք իւղրէ իւչ քիչի պիրիպիրիմիզ սարբլուգ թրբաբէզէ չէգմըզ օլալըմ, սօնրա իբ գօրմուշ օլսուն, պիզ տէ եուվարլանմըզ պուլունալըմ...

—Պու պէօյլէ բէք կիսզէլ, եա սօնրա աչաղտա տիչտիւ, եօգարբէա չէրգտը, տումպալա պապամ տումպալա հայ! պունա նէ՞ ճէվապ վէրիլէճէք։

—Օտա գօլայ, թարաբէատան տիչտիւքտէն սօնրա պիր թարաֆընը ինճէեուգ ինճինմէմիսինի անլամագ իւրբէ գօլա գօլա գորուեա գատար չէրգմըզ օլալըմ։

—Պէն պէօյլէ գալչամըն խուրտ օլտուղընը թա գօրուեա չէրգարգատան սօնրա անլամըզ օլուր իսէմ պու աղրը սրզրլարը հիսա իթմէքտէ բէք կէճիքմիշ օլմագ մը իմ՝ պու ճէվապլար բէք տիչիւք, բէք սարգրգ, բէք աչրգ գալբեօր ամմա հայատ էօյլէ սէօյլէեէլիմ տէ ճէնապը հագ մունիմիզ օլսուն։ Պու լիզուսը միւպրիմ իւղրէրինէ, իբի բէգեգ՝ արթրգ պարբչարար, եալսատ քի էօյլէ կէօրիւնիեօրլար իսի, ամուճա պէյ Սատրինին օմուզունա տաեանա տաեանա պին մէչագթլա գօրուտան էնտիլէր, թարբէպին էօնիւնտէն կէչէր իքէն չագը իլէ պիր թարաֆընը իրինի քէստիլէր, գորուգ զանն օլուսուն ֆիքրի իլէ, քէսիլէն ուճլարը բիւրիւզլէնտիրտիրլէր, պու իչին խթթմնտան սօնրա թէմիզլէնմէք իչիւն մութպախընն կանընտաքի չէչմէեէ կիթտիլէր, տչճը պաչը եինէ գաբուտան պաչընը չէգարուպ։

—Կէչմիշ օլսուն պէյ էֆէնտիլէր, սիզի հայվանի մը թէտտի։

Ամուճա պէյ էլէրինի վարբը բէրվանէսի կիսլի չէվիրէրէք։

Զարխը ֆէլէք՝

Ճէվապընը վէրտի, աչճը պաչը, հայրէթլէ։

—Զարգլը էլին մի չարբտը՞։

Ամուճա պէյ եօգ ճանըմ սէնին ամլատաճաղընն իւչ քիչի պիրէէն թրաբէնտէն աչաղը տիչտիւք... գաղա... նէ չարէ՞։

Աչճը պաչը թրամբօտան (թրամվայ) աչաղը մը երգրլտրնըզ՞։ ամմա թօհանի հա՞։ Պօղազ իչինէ թրամբօ իչլէնիր մը՞։

Պէչիր սբչրաեա սբչրաեա օրթաճ եա չէգարագ աչճը պաչինէ խիթապէն։

—Եօգ ճանըմ թրբամբօտան տէիլ... սալընճաղընն իբի գօրտը, պէյլէր գորուեա տիչտիւլէր...

—Աչճը (հիտատէթլէ քէօրէտէ). հայատ օրատան տէֆ օլ տիվանէ՞։ սալընճաղընի իբի գօրտուքլաեին իւղրինտէքիին գօրուեա՞ մը երգրլը... ուչուրթմամ մը պունդար եօգտա ինան մը՞։ թէսպէ զօր իլէն կիսնան սօգաճագ՞։ նասը մաթպաիը պօշ պուլտրգճա թէնճիրինտէն տօլմա աչրրն մը՞։

(Տեվամ)